

maag
lever
darm
stich
ting

jaarverslag 2023

inhoudsopgave

3	hoofdstuk 1	voorwoord directeur-bestuurder
4	hoofdstuk 2	bestuursverslag
5		onze impact
6		impactroute: Bewustwording en urgentie
9		impactroute: Precies op tijd
14		impactroute: Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven
17		fondsenwerving
22		voortuitblik 2024
23		organisatie en toezicht
24		organisatie
26		verslag Raad van Toezicht
29		adviesraden en -panels
31		risicobeheersing
33		informatiebeveiliging en privacy
33		communicatie met belanghebbenden
34		financiële verantwoording
34		resultaat 2023
34		bestedingspercentages
34		CBF-keurmerk 28
35		reserves en vermogen
36		beleggingsbeleid
37		begroting 2024
38	hoofdstuk 3	jaarrekening 2023
63	hoofdstuk 4	overige Gegevens

De MLDS zette voor 2023 in op vertrouwde thema's zoals bekendheid met de spijsvertering als bron van gezondheid en ziekte, het belang van vezels, preventie van alcohol, vroege opsporing van spijsverteringsziekten zoals (slok)darmkanker en het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met een chronische spijsverteringsaandoening zoals de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Het zijn vertrouwde thema's waarin we de komende jaren nog veel kunnen bereiken.

We kregen in 2023 te maken met het afscheid van een aantal vertrouwde gezichten: voorzitter van de Raad van Toezicht Joris Backer en directeur-bestuurder van de MLDS Bernique Tool.

Joris Backer trad in 2016 aan als voorzitter van de Raad van Toezicht. Hij stond aan de basis van de nieuwe strategische koers van de MLDS en de organisatorische veranderingen die werden doorgevoerd om aan deze koers invulling te geven. Joris Backer stimuleerde de samenwerking met andere organisaties om gezamenlijk meer impact te kunnen maken. Onder zijn voorzitterschap groeiden de inkomsten van de MLDS gestaag van € 7.200.000 naar € 8.800.000. Eind oktober 2023 volgde Viola Peulen Joris Backer op als voorzitter.

Bernique Tool nam begin oktober 2023 afscheid als directeur-bestuurder. In de 7 jaar dat ze leiding gaf aan de MLDS zette ze de drie impactroutes uit die de basis vormden voor de nieuwe strategie: 1) bewustwording en urgentie, 2) precies op tijd en 3) samen strijden voor een betere kwaliteit van leven. Deze routes vormden in de afgelopen jaren het vertrekpunt voor de activiteiten van de MLDS. Het uiteindelijke doel: een gezonde spijsvertering voor iedereen.

Begin oktober droeg Bernique Tool het stokje over aan Leonie Klabbers die de MLDS als interim-directeur-bestuurder het laatste kwartaal op koers hield. We zijn dankbaar voor de toewijding van Joris, Bernique en Leonie aan de organisatie en missie van de MLDS.

De basis voor het realiseren van onze doelstellingen staat en de organisatie is er klaar voor om daarin een volgende stap te zetten. In 2024 bouwen we aan een nieuwe meerjarenstrategie voor de jaren 2025-2030.

Vol energie ben ik op 1 januari 2024 van start gegaan als nieuwe directeur-bestuurder. Mijn geschiedenis in de samenwerking met de MLDS gaat jaren terug. Ik zie er enorm naar uit om, samen met alle collega's en vrijwilligers, bij te dragen aan de gezondheid van patiënten met een spijsverteringsaandoening, en aan een gezonde buik voor alle Nederlanders. Er valt veel werk te verzetten.

Mariël Croon

– *directeur-bestuurder*

bestuursverslag 2023

zo zorgde de Maag Lever Darm Stichting in 2023 voor impact

Onze impactroutes

Dit is onze output

Deze output is mogelijk gemaakt door

Bewustwording en urgentie

Kracht van de spijsvertering	Listen to your guts 93K leads	Campagne voor meer bewustzijn rond de spijsvertering en het belang van vroegherkenning van darmkanker
	Media 444 publicaties	Over de MLDS
Microbioom	Oprichting consortium toegekend 400K	Buikbelang onderzoekt de rol van het microbioom in het ontstaan en genezen van ziekte.
Gezonde Generatie	2 grote publiekscampagnes	<ul style="list-style-type: none"> > 1 TVC over het denormaliseren van alcohol en > 1 social campagne voor een gezondere voedselomgeving zorgen voor impact en zichtbaarheid MLDS

Precies op tijd

Darmkanker	Toegekend 250K	Vroegere opsporing van darmkanker bij jongvolwassenen
	Toegekend 250K	Genvarianten bij het Lynch-syndroom
Slokdarmkanker	Toegekend 250K	Onderzoek naar het verbeteren van het opsporen van vroege afwijkingen in de slokdarm

Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven

PDS	Toegekend 250K	Onderzoek naar de relatie tussen PDS en microbioom
IBD	Toegekend 50K + 190K PPS en 90K van private partners	Ontwikkeling van een slimme toiletbril
	Toegekend 200K	Gepersonaliseerd voedingsadvies voor patiënten
Coeliakie	Toegekend 140K	Onderzoek om coeliakie eerder te diagnosticeren
Deltaplan Alvleesklierkanker	Toegekend 500K	Onderzoek naar nieuwe behandelingen en bijdrage aan PACAP

42 medewerkers

Ruim 5.000 collectevrijwilligers

2 MLDS-events

2 Deltaplan-events

182 acties

waarvan 38 voor het Deltaplan en 144 voor de MLDS

Donaties en nalatenschappen

Bijna 2,5 miljoen voor toekenningen aan wetenschappelijk onderzoek naar spijsverteringsziekten en meer gezondheid voor Nederland!

Totale inkomsten € 8.785.436

Totale uitgaven € 8.239.051

De spijsvertering is van levensbelang. Ze is de bron van het afweersysteem en werkt samen met het brein. Het is de plek waar ziekte en gezondheid vorm krijgen. We willen dat iedereen dat weet én ernaar leeft. Dat betekent: goed nadenken over wat in de mond wordt gestopt. Van vullen naar voeden: ieder heeft zelf de regie. Daarnaast is het van belang om te luisteren naar wat de spijsvertering vertelt over gezondheid. Daarom zeggen we tegen iedereen in Nederland: *Listen to your guts*.

impactroute: bewustwording en urgentie

Focusthema's in deze route

Kracht van de spijsvertering: Listen to your guts

Met het vervolg op de campagne Listen to your guts zetten we Nederland aan het denken over de spijsvertering. In de darmen ontstaan allerlei ziekten en daar ligt dus ook de oplossing voor meer gezondheid. De campagne laat zien dat er een diepere waarheid achter de populaire kreet *listen to your guts* schuil gaat: de spijsvertering vertelt iedereen alles over gezondheid. Dus is de boodschap aan iedereen: neem je buik serieus, eet gezonder en check je poep. Daarom brachten we in 2023 onze spijsverteringstest weer onder de aandacht, een gids met leefstijltips en een test waarmee mensen signalen van darmkanker leren kennen. In de media kregen de MLDS en thema's als darmkanker en openbare toiletten aandacht. In totaal werd de MLDS in 444 artikelen genoemd.

Microbioom

Begin 2023 ging Buikbelang officieel van start, een initiatief van de MLDS en kernpartners Universitair Medisch Centrum Groningen en Wageningen University & Research. Het initiatief is inmiddels uitgegroeid tot een breed consortium. Naast maatschappelijke partijen zoals gezondheidsfondsen en patiëntenorganisaties, en kennisinstellingen als TNO en OnePlanet, hebben verschillende bedrijven en topsector Life Science and Health (Health-Holland) zich bij het initiatief aangesloten. Doel is om de werking van het darmmicrobioom en de impact op de spijsvertering beter te doorgronden. Een eerste concrete actie van Buikbelang was de financiering van het GEEF-omjebuik-onderzoek van de Vrije Universiteit en Wageningen University & Research. Een onderzoek naar de effecten van voedingsinterventies op het microbioom en de gezondheid. De eerste resultaten worden in 2024 verwacht.

Focusthema's in deze route

Fit met vezels

Vezels zijn enorm belangrijk voor de gezondheid. Toch krijgt maar liefst driekwart van de Nederlanders te weinig vezels binnen. Met het project *Fit met vezels* wil de MLDS door kennis, houding en gedrag te veranderen, het voor de consument gemakkelijker maken om onbewerkte, vezelrijke voeding te eten. Dit doen we met partnerships, gerichte acties en lobbyactiviteiten.

Zo hebben we in het bedrijfsrestaurant van het Huis voor de Gezondheid in Amersfoort met onze partner Appèl Catering getest of we met kleine aanpassingen in het restaurant bezoekers konden stimuleren om een gezonde, vezelrijke keuze te maken. De pilot toonde op kleine schaal aan dat het maken van aanpassingen in de voedselomgeving (ofwel nudging) gedragsverandering teweeg kan brengen. Om de vezelinname van Nederlanders te vergroten, onderzoeken we hoe we (commerciële) partijen kunnen betrekken bij het toepassen van nudging op grotere schaal.

Pleitbezorging in de politiek

Via politieke lobby proberen we voortgang te boeken met thema's als gezonde voeding en vroege opsporing van darmkanker.

Na de val van kabinet Rutte-IV hebben we politieke partijen gevraagd in hun verkiezingsprogramma aandacht te besteden aan verschillende punten.

- › De ontwikkeling van een kennisagenda om de grote potentie van het darmmicrobioom beter in te zetten.
- › Een structurele prijsverlaging voor gezonde en vezelrijke voeding.
- › Het beschikbaar maken van innovatiesubsidies vanuit de overheid voor de vroege opsporing van spijsverteringsaandoeningen.
- › Het opnemen van een toiletnorm in nationale regelgeving (ingebracht namens de brede maatschappelijke Toiletalliantie). Deze norm legt vast

dat om de 500 meter in (winkel)centra en drukke voetgangersgebieden een toilet beschikbaar én bruikbaar is voor vooral mensen met een spijsverteringsaandoening, zwangere vrouwen en ouderen.

Alle lobbypunten worden gemonitord. In 2024 worden deze ook bij de (mogelijke) coalitiepartners, het nieuwe kabinet en de nieuwe Kamerleden onder de aandacht gebracht.

Toiletalliantie

In 2023 heeft de MLDS samen met de app *HogeNood* voor de vierde keer voor alle gemeenten van Nederland hun plek bepaald op de 'ranglijst der toiletvriendelijkheid'. Deze keer voerde West Maas en Waal de lijst aan, gevolgd door Amersfoort en Veere, waarbij Veere de nummer één uit 2022 was. Met de ranglijst hebben we 11 keer het landelijke nieuws gehaald (waaronder de Volkskrant, De Telegraaf, RTL Nieuws en SBS6 Hart van Nederland), maar ook 39 keer het regionale nieuws en 40 keer lokaal nieuws. Dit was een nieuw record. Veel raadsleden pikten dit nieuws op en zetten hun gemeente aan tot toiletbeleid. En dat is nodig ook, want het gaat de goede kant op, maar we zijn er nog lang niet, dus *#iederewctelt*.

Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie

Op initiatief van de samenwerkende gezondheidsfondsen (SGF) vormt de MLDS, samen met de Hartstichting, het Diabetes Fonds en de Nierstichting, het hart van de Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie (AVGG). Deze alliantie zet zich in voor een maatschappij waarin gezond eten en drinken de standaard is. Te beginnen bij de jeugd.

We willen stimuleren dat het aanbod aan voeding gezonder, goedkoper, toegankelijker en aantrekkelijker wordt. Hierover zijn afspraken gemaakt in het Nationaal Preventie Akkoord. We streven ernaar om te versnellen en werken daarom met externe partners intensief aan een aanvullend plan. Dit wordt in 2024 gepresenteerd.

impactroute: bewustwording en urgentie

De MLDS is de trekker van het kennisdossier *Prijsverlaging groente/fruit*: de basis voor onze kennis- en lobbyactiviteiten over dit thema. We hebben hierover structureel contact met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en diverse leden van de Tweede Kamer. In de zomer van 2023 kreeg de voorzitter van de AVGG als gevolg hiervan een uitnodiging om in een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer een presentatie te geven over het afschaffen van de btw op groente en fruit. We waren eveneens, samen met het GroentenFruit Huis, de initiatiefnemer voor een maatschappelijk akkoord. Hierin beloven diverse supermarktketens om bij afschaffing van de btw, groente en fruit 9% goedkoper te maken én om geen juridische procedures te gaan voeren over de afbakening van groente en fruit.

Het inmiddels demissionaire kabinet bleek de btw-verlaging, ondanks de aankondiging daarvan in het regeerakkoord, niet te willen uitvoeren. De beslissing over het goedkoper maken van groente en fruit wordt overgelaten aan een volgend kabinet. Om meer draagvlak onder het publiek te krijgen voor een gezonde voedselomgeving lanceerde de AVGG in 2023 de campagne *Op zoek naar gezond*. In drie video's laten drie BN'ers zien dat het nog helemaal niet zo gemakkelijk is om gezond eten te vinden omdat onze omgeving voornamelijk ongezond eten bevat en promoot.

AlcoholPreventie voor de Gezonde Generatie

Samen met KWF vormt de MLDS de alliantie AlcoholPreventie voor de Gezonde Generatie. Ook deze alliantie is een initiatief van de samenwerkende gezondheidsfondsen. De alliantie maakt zich sterk voor een gezonde generatie en zet zich in voor een samenleving waarin het voor jongeren normaal is om geen alcohol te drinken, in een omgeving die hen daarbij ondersteunt. In 2023 presenteerden we voor het eerst een multimediale publiekscampagne over de gezondheidsrisico's van alcohol met de titel *Op je gezondheid?*

Na afloop van twee *flights* van deze campagne bleek dat de kennis onder Nederlanders flink is toegenomen dat alcohol een risico vormt voor de

ontwikkeling van 7 soorten kanker, waaronder 6 spijsverteringskankers. De MLDS onderhoudt, mede via deze alliantie, intensief contact met het Trimbos-instituut, het landelijk Nederlands kennisinstituut voor geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en maatschappelijke zorg. Uiteraard zijn de contacten ook goed met de Maag-, Darm-, Leverartsen.

Tijdens de *Digestive Disease Days*, een wetenschappelijk congres waar spijsverteringsziekten centraal staan, heeft er een sessie plaatsgevonden over de mogelijkheden voor alcoholpreventie in de ziekenhuispraktijk.

Een spijsverteringsziekte snel opsporen, is van levensbelang. Dit voorkomt dat de kwaliteit van leven onherstelbaar wordt verwoest en zelfs dat mensen overlijden aan een ziekte die te genezen is. Ook bij vage, onbeduidende buikklachten is het belangrijk om alarmsignalen te herkennen, zodat ziekten vroeg in de kiem kunnen worden gesmoord. Dat maken we mogelijk door onderzoek, voorlichting en met toegankelijke instrumenten voor vroege opsporing.

Focusthema's in deze route

Darmkanker

Darmkanker is een van de meest voorkomende kankersoorten. Sinds 2014 worden mensen in de leeftijd 55-75 jaar om de twee jaar uitgenodigd om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek darmkanker, mede door de lobby van de MLDS. Door (signalen van) darmkanker in een vroeg stadium op te sporen, kan het aantal mensen dat eraan sterft worden verlaagd. We zien steeds vaker dat darmkanker op een jonge leeftijd ontstaat. Daarom pleiten we, samen met arts-onderzoekers, Stichting Darmkanker en andere betrokken gezondheidsorganisaties, voor verlaging van de leeftijd van 55 naar 50 jaar voor deelname aan dit bevolkingsonderzoek.

In de Darmkankermaand maart hebben we aandacht gevraagd voor het belang van deelname aan het bevolkingsonderzoek. Met een aantal andere betrokken gezondheidsorganisaties hebben we mensen in een (sociale) mediacampagne opgeroepen om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek. Voor de MLDS onderstreepten komiek/presentator André van Duin en (voormalig) minister van Volksgezondheid Ernst Kuipers in een videoboodschap het belang van deelname aan het bevolkingsonderzoek. Ook riepen we Nederlanders met onze 7-signalentest op om alert te zijn en bij klachten op tijd naar de huisarts te gaan. Door er op tijd bij te zijn, is de kans op genezing groter.

Ook onze achterban zet zich actief in voor de vroege opsporing en tijdige behandeling van darmkanker. De opvallendste actie was van Wim de Gier. Met 61 parachutesprongen voor de MLDS vroeg hij via de media aandacht voor het belang van onderzoek naar darmkanker.

Met de ons toevertrouwde fondsen konden we in 2023 twee onderzoeken financieren gericht op betere en vroegere opsporing van darmkanker.

uitgelicht: Right on Time

We investeerden in 2023 ruim één miljoen euro in vier veelbelovende onderzoeken gericht op de vroege opsporing van spijsverteringsziekten. Veel spijsverteringsziekten zijn beter te behandelen als ze eerder worden ontdekt. De onderzoeken vallen binnen de subsidielijn *Right on Time*. Voor dr. Monique Leerdam, klinisch epidemioloog en MDL-arts in het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis en in het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) staat de vroege opsporing van darmkanker al sinds de start van haar carrière centraal in haar werkzaamheden.

U werkt aan het project *Vroegere opsporing van dikkedarmkanker bij jongvolwassenen*. Kunt u uitleggen wat dit onderzoek precies inhoudt?

Helaas zien we dat darmkanker steeds vaker voorkomt bij mensen onder de 50 jaar. Bij 20-29 jarigen is dat zelfs 8% per jaar. We weten niet waarom die stijging er is. Het is erg belangrijk dat we daar inzicht in krijgen. Daarom gaan we van jonge mensen met darmkanker informatie verzamelen.

Wat is het doel van het onderzoek?

We willen een risicoprofiel maken. Wie krijgen er op jonge leeftijd darmkanker en waarom ontwikkelen zij deze ziekte? Mogelijk speelt een westerse leefstijl daarin een rol. Dat is een leefstijl met weinig beweging, overgewicht en een dieet met veel suiker, vet, vlees en weinig groente.

Daarnaast kunnen bacteriën in de darmen en fouten in het DNA ook een rol spelen bij het ontstaan van dikkedarmkanker op jongere leeftijd. Hopelijk kunnen we in de toekomst risico's bij bepaalde mensen beter inschatten en daarmee darmkanker vroegtijdig opsporen. Ook kunnen we daarmee hopelijk de beste behandeling bepalen én jonge mensen beter voorlichten.

Welk probleem lost het onderzoek op?

Dat er meer bekendheid komt over darmkanker bij jonge mensen en dat we weten wie er een risico loopt om deze ziekte te krijgen. Omdat de signalen vaak niet herkend worden, komen deze patiënten (veel) te laat bij de specialist. De ziekte is dan vaak al ver gevorderd en de behandeling zwaar. Dat heeft ontzettend veel impact op een jong leven. Als je jong bent, dan volg je wellicht nog een opleiding, wil je carrière maken of aan een gezin beginnen. De behandeling van darmkanker heeft daar veel impact op. Op het seksueel functioneren bijvoorbeeld, of de vruchtbaarheid.

Is er tot slot nog iets wat u wilt toevoegen?

De MLDS geeft ons de mogelijkheid om dit onderzoek te doen. We zijn heel blij dat we gezien worden, want het is heel moeilijk om onderzoeksgeld te krijgen.

Slokdarmkanker

Meerjarenplan

In 2023 organiseerden we twee rondetafelgesprekken over het thema slokdarmkanker. De inbreng van MDL-artsen en andere genodigden vormt de basis voor ons meerjarenplan voor de komende 10 jaar. Daarin komt de focus te liggen op twee onderwerpen.

- › Onderzoek waarbij wordt gekeken welke patiëntgroepen de meeste baat hebben bij de behandeling van slokdarmkanker (ofwel risicostratificatie).
- › Het vaststellen van een hoog-risicogroep onder patiënten met een zogenaamde Barrett-slokdarm en daarmee het faciliteren van vroege diagnose van slokdarmkanker.

We zullen ons daarnaast blijven inzetten voor de ontwikkeling van instrumenten die vroege opsporing van slokdarmkanker mogelijk maken. In het eerste gesprek kwam naar voren dat er een wens is om meer multidisciplinair te werken. Hierdoor waren bij het tweede rondetafelgesprek veel verschillende disciplines aanwezig binnen het thema vroege opsporing slokdarmkanker. In het tweede rondetafelgesprek is voornamelijk gesproken over wat er nodig is om de samenwerking tussen betrokken partijen te faciliteren en welke rol de MLDS hierin kan spelen.

Wetenschappelijk onderzoek

We financieren verschillende meerjarige onderzoeken op het gebied van slokdarmkanker, waaronder onderzoek naar de ontwikkeling van minder belastende onderzoeksmethoden en de inzet van kunstmatige intelligentie bij de vroege opsporing van slokdarmkanker. We hebben in 2023 één subsidie toegekend binnen het thema slokdarmkanker, gericht op betere vroege opsporing van slokdarmkanker waardoor de kwaliteit van leven goed blijft.

Subsidiecall Right on Time

Veel spijsverteringsziekten zijn beter te behandelen als ze eerder worden ontdekt. De MLDS heeft in 2023 één miljoen euro geïnvesteerd in vier veelbelovende onderzoeken gericht op de vroege opsporing van spijsverteringsziekten. De gesubsidieerde onderzoeken richten zich op darmkanker, het darmmicrobioom en slokdarmkanker. De onderzoeken vallen binnen de subsidielijn *Right on Time* en zijn na advies van onze Wetenschappelijke Adviesraad (WAR), internationale referenten en ons ervaringsdeskundigenpanel geselecteerd.

De vier onderzoeken hebben allemaal een specifieke onderzoeksvraag. Wat is het verband tussen het ontstaan van dikkedarmkanker bij jonge mensen en leefstijl, tumor-DNA en darmbacteriën? Wanneer is een DNA-fout onschuldig en wanneer kan het de kans op dikkedarmkanker vergroten? Waarom is het darmmicrobioom van iemand met het Prikkelbaar Darm Syndroom (PDS) anders dan dat van iemand zonder PDS? En hoe kan de opvolging van een succesvolle endoscopische behandeling van een Barrett slokdarm beter geregeld worden, om te voorkomen dat er alsnog slokdarmkanker ontstaat?

We investeerden in 2023 ruim één miljoen euro in vier veelbelovende onderzoeken gericht op de vroege opsporing van spijsverteringsziekten. Veel spijsverteringsziekten zijn beter te behandelen als ze eerder worden ontdekt. De onderzoeken vallen binnen de subsidielij *Right on Time*.

Dr. Roos Pouw is MDL-arts in het Amsterdam UMC. Zij is gespecialiseerd in het opsporen en behandelen van vroege afwijkingen in de slokdarm en maag. Dr. Pouw richt zich in haar onderzoeken op het verbeteren van het opsporen van die vroege afwijkingen in de slokdarm, voordat deze de kans krijgen zich te ontwikkelen tot gevorderde kanker.

U werkt aan het project *Vroege opsporing van terugkeer van slokdarmkanker na succesvolle behandeling*. Kunt u uitleggen wat dit onderzoek precies inhoudt?

Mensen met vroege vormen van slokdarmkanker behandelen we endoscopisch. We snijden de onrustige cellen weg en maken de slokdarm

schoon, waarbij Barrett slijmvlies wordt verwijderd. Als je dat niet doet, dan kan in dat slijmvlies opnieuw kanker ontstaan. Met goed gebruik van medicatie groeit er normaal slokdarmslijmvlies terug. In het begin wisten we nog niet wat de langetermijneffecten waren van deze behandeling. Daarom kwamen patiënten standaard jaarlijks terug voor controle. Inmiddels weten we door onderzoek dat de kans op kanker of aangroei van Barrett slijmvlies heel klein is bij mensen die zijn behandeld.

Wat is het doel van het onderzoek?

We willen weten hoe we de nazorg van deze patiënten meer kunnen personaliseren. Zo komen we erachter bij welke patiënten we op een verantwoorde en veilige manier minder onderzoek kunnen doen. En zo weten we ook bij welke patiënten we de controles wél regelmatig moeten uitvoeren. Voor deze laatste groep hebben we dan meer tijd en ruimte.

Welk probleem lost het onderzoek op?

Patiënten worden nu nog jaarlijks met een endoscopie gecontroleerd. Hoe vaak deze controles worden uitgevoerd, is niet gebaseerd op wetenschappelijke inzichten. Nu er steeds meer informatie beschikbaar is, lijkt het erop dat deze controles voor de meeste patiënten niet nodig zijn. Dat houdt in dat er minder vaak belastend onderzoek hoeft plaats te vinden. En dat we dus ook kosten kunnen besparen en meer tijd hebben voor andere patiënten.

Is er tot slot nog iets wat u wilt toevoegen?

Als onderzoeker bedank ik de donateurs van de MLDS. Dankzij hun bijdrage is er meer wetenschappelijk onderzoek mogelijk dat slokdarmkanker voorkomt én geneest.

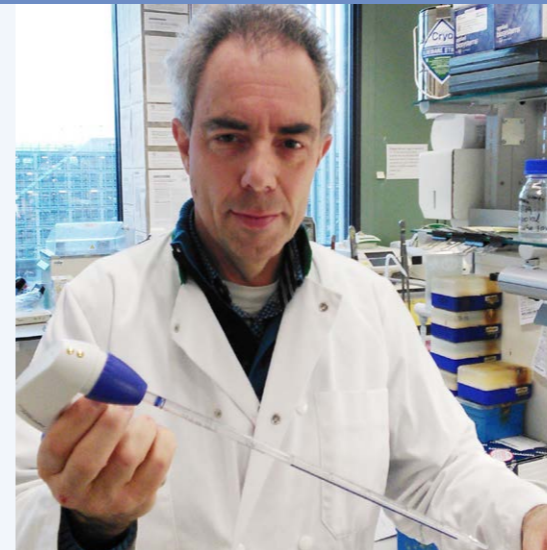
uitgelicht: Right on Time

We investeerden in 2023 ruim één miljoen euro in vier veelbelovende onderzoeken gericht op de vroege opsporing van spijsverteringsziekten. Veel spijsverteringsziekten zijn beter te behandelen als ze eerder worden ontdekt. De onderzoeken vallen binnen de subsidielij *Right on Time*.

Dr. Niels de Wind is moleculair geneticus bij het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Hij doet onderzoek naar het Lynch syndroom. Mensen met dit syndroom hebben een verhoogde kans op darmkanker. Dat komt voor bij ongeveer 1 op de 250 families.

U werkt aan het project *Snelle, betaalbare en betrouwbare classificatie van genvarianten in Lynch syndroom. Kunt u uitleggen wat dit onderzoek precies inhoudt?*

Soms krijgen mensen darmkanker op jonge leeftijd. Dan kan er sprake zijn van het Lynch Syndroom waarvan de oorzaak ligt in een erfelijke genetische afwijking. Het Lynch syndroom geeft een verhoogde kans op het ontwikkelen van darmkanker en sommige andere soorten kanker. Kinderen van een ouder met het Lynch syndroom hebben 50% kans om deze genetische afwijking te erven. Er bestaat een dringende behoefte aan een betrouwbare methode om te classificeren of zij de ziekteveroorzakende of onschuldige variant dragen.

Wat is het doel van het onderzoek?

Het doel van dit onderzoek is om een zogenaamde Reverse Diagnosis Catalogi (RDC) te ontwikkelen. In deze RDC kan de klinisch geneticus die het DNA-onderzoek uitvoert, opzoeken of een onduidelijk gedefect (een Variant met Onduidelijke Significantie

(VOS)) onschuldig is of juist de ziekte kan veroorzaken. Wanneer het laatste het geval is, kan de diagnose Lynch syndroom worden vastgesteld.

Welk probleem lost het onderzoek op?

Bij het DNA-onderzoek naar het ziekmakende gen is de genetische afwijking moeilijk te vinden. Dit vergroot de onzekerheid binnen de familie, waarvan de helft drager is. Wanneer bewezen is dat een VOS ziekteverwekkend is, kunnen dragers gezondheidszorg op maat krijgen. En de niet-dragers worden bevrijd van de levenslange angst voor kanker en onnodige preventieve behandelingen. Wereldwijd is dit de eerste procedure voor de diagnostiek van VOS in genen betrokken bij erfelijke kanker.

Is er tot slot nog iets wat u wilt toevoegen?

De hulp van de MLDS is nodig om de technologieën te optimaliseren en te combineren in één snelle en betrouwbare diagnostische procedure.

Impactroute: Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven

Wij begrijpen heel goed hoe een spijsverteringsziekte iemands leven verandert. Daarom steunen we mensen met een chronische maag-, darm- of leverziekte en mensen voor wie genezing niet meer mogelijk is. Door te ontdekken wat de spijsvertering kan bijdragen, ook al is iemand ziek. Door taboes en stigma's bespreekbaar te maken. Maar bovenal door snel de juiste behandeling beschikbaar te maken en te zorgen voor een betere kwaliteit van leven.

Focusthema's in deze route

Coeliakie

In 2023 kenden we een subsidie toe voor onderzoek met het doel om coeliakie in de toekomst te voorkomen en betere behandelingen op maat mogelijk maken. Voor dit onderzoek zetten we fondsen in die we samen met de Nederlandse Coeliakie Vereniging (NCV) hebben geworven met de campagne *Grip op Coeliakie*. Om aanvullende fondsen te werven, hielden we acties op twee glutenvrije markten en fietste een coeliakie-peloton een prachtig bedrag bij elkaar.

IBD

Samen met het Initiative on Crohn and Colitis (ICC), Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) Maag Darm Lever, de Nederlandse Vereniging van Maag-Darm-Leverartsen (NVMDL) en patiëntenvereniging Crohn & Colitis Nederland (C&CNL) willen we meer en beter onderzoek mogelijk maken zodat de kwaliteit van leven voor darmontstekingsziekten (Inflammatory Bowel Diseases, ofwel IBD) verbetert.

We bouwden aan onze IBD-community om meer fondsen te kunnen werven voor meer onderzoek. We lanceerden een receptenboekje in samenwerking met IBD-artsen en een folder over een veelbelovend nieuw dieet dat bij ongeveer de helft van de patiënten opvlammingen tot rust kan brengen. En we financierden een onderzoek naar een slimme toiletbril, die bij patiënten met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa een opvlamming van hun ziekte kan waarnemen. Tot slot zetten we eind 2023 onze algemene MLDS-call open, die ook openstond voor subsidieaanvragen voor IBD-onderzoek.

Prikkelbare Darm Syndroom (PDS)

Vanuit de MLDS-call is in 2023 een subsidie toegekend aan het thema microbiom en PDS. In samenwerking met PatientPlus komt de keuzehulp van PDS via thuisarts.nl beschikbaar. Dit is al lange tijd een wens van de Prikkelbare Darm Syndroom Belangenstichting (PDSB) en de MLDS. De keuzehulp is herzien aan de hand van de nieuwe NHG-richtlijnen.

We investeerden in 2023 ruim één miljoen euro in vier veelbelovende onderzoeken gericht op de vroege opsporing van spijsverteringsziekten. Veel spijsverteringsziekten zijn beter te behandelen als ze eerder worden ontdekt. De onderzoeken vallen binnen de subsidie *Right on Time*.

Dr. John Penders, epidemioloog en universitair hoofddocent aan de Maastricht University, onderzoekt hoe darmbacteriën kunnen helpen om het Prikkelbare Darm Syndroom (PDS) vroegtijdig op te sporen.

U werkt aan het project *Binnenstebuiten*:

Kunt u uitleggen wat dit onderzoek precies inhoudt?

Het darmmicrobioom – de verzamelnaam van alle bacteriën en andere micro-organismen in het maag-darmkanaal – ziet er bij patiënten met PDS vaak anders uit dan bij mensen zonder PDS. We weten alleen niet of deze verandering een oorzaak of een gevolg is van PDS. Het unieke aan ons onderzoek is dat we voor het eerst het microbioom vlak voor en meteen na het ontwikkelen van PDS gaan bestuderen. Hierdoor kunnen we veel beter in kaart brengen welke bacteriën daadwerkelijk een rol spelen bij het ontstaan van PDS.

Wat is het doel van het onderzoek?

Om PDS-patiënten sneller en beter te helpen is vroegtijdige opsporing en beter inzicht in de oorzaken van groot belang. Het in kaart brengen van klachten is de enige manier om de diagnose te stellen en het beloop te monitoren. Er is echter nog geen test om PDS vast te stellen. Ons doel is om hier verandering in te brengen.

Welk probleem lost het onderzoek op?

PDS-patiënten hebben - naast lichamelijke klachten - last van onzekerheid en stress. Dit komt mede doordat de diagnose PDS pas laat werd gesteld of wordt gesteld zonder volwaardig onderzoek. Dit draagt bij aan het idee dat PDS een restdiagnose is, terwijl het wel om een chronische ziekte gaat. Dat willen we duidelijker naar voren brengen.

Impactroute: Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven

Deltaplan Alvleesklierkanker

Het Deltaplan Alvleesklierkanker is een landelijk samenwerkingsverband tussen de 15 expertisecentra verenigd in de Dutch Pancreatic Cancer Group, de Maag Lever Darm Stichting en het patiëntenplatform Living With Hope.

Voor de meeste mensen is de diagnose alveesklierkanker nog altijd gelijk aan een doodvonnis. Zo'n 80% van de patiënten overlijdt binnen een jaar. Deltaplan Alvleesklierkanker heeft als missie om wetenschappelijk onderzoek op het gebied van Alvleesklierkanker te versnellen. Alleen dan kan de beste behandeling voor iedereen zo snel mogelijk beschikbaar komen, is betere kwaliteit van leven mogelijk voor patiënten en kunnen we streven naar betere overlevingscijfers.

Dit doen we onder meer door het unieke initiatief van een landelijke infrastructuur, PACAP, te financieren. Nederland is het enige land waar alle expertisecentra op alveesklierkanker samenwerken door bijvoorbeeld data

te verzamelen en dit te registreren via PACAP. Daarnaast is Nederland uniek door arts-onderzoekers in te zetten voor laboratorium- én patiëntenonderzoek. In het buitenland ligt de focus op laboratoriumonderzoek. Het Deltaplan alveesklierkanker maakt dit patiëntenonderzoek mogelijk. Er loopt een onderzoek om mensen die niet geopereerd kunnen worden met chemotherapie te behandelen zodat zij daarna wel in aanmerking komen voor een operatie. Het streven was om in anderhalf jaar 60 extra operaties uit te voeren. In juni 2023 is dit doel al gehaald. De levensverwachting is voor deze mensen aanzienlijk verbeterd. Ook dit onderzoek is gefinancierd vanuit het Deltaplan alveesklierkanker.

Afgelopen jaar zijn er twee fondsenwervende evenementen georganiseerd: Deltaplan Challenge De Vecht en Deltaplan Challenge Ameland. Zowel de deelnemersaantallen als de opbrengsten waren aanzienlijk hoger dan het jaar ervoor, mede door onze inzet om communicatie via sociale media, de website en de nieuwsbrieven te vergroten.

In 2023 zijn we gestart met verkenningen voor het vervolg van onze samenwerking binnen het Deltaplan Alvleesklierkanker. Ons doel is het vinden van een samenwerkingsvorm waarin de deelnemende partijen hun eigen identiteit behouden en het financiële risico wordt gespreid.

Om stappen te kunnen maken in het voorkomen, vroegtijdig opsporen, behandelen en leven met spijsverteringsziekten, hebben we geld nodig. De MLDS is volledig afhankelijk van donaties. We spannen ons in om fondsen te werven via particulieren, bedrijven, vermogensfondsen en onze collecteweek en daarbij sluiten we uiteraard aan bij de manier die het beste past bij de donateur, de sponsor of het fonds. Denk daarbij bijvoorbeeld aan (online) mailings, evenementen of partnerschappen in een project waarbij we rekening houden met de interesses van onze achterban. Door onze inkomsten uit verschillende bronnen te halen, vangen we jaarlijkse schommelingen beter op. In 2023 stegen onze inkomsten uit eigen fondsenwerving. Bij inkomsten uit nalatenschappen en vermogensfondsen was de stijging het grootst.

In 2023 heeft de werving minder gekost dan was begroot. Daarnaast heeft de VriendenLoterij minder uitgegeven aan de werving van loten dan begroot. De inkomsten waren juist hoger. Dit komt met name door hogere inkomsten uit nalatenschappen en giften van vermogensfondsen. Begroot was dat 18% van de inkomsten wervingskosten betrof. In werkelijkheid zijn de wervingskosten uitgekomen op 15% van de inkomsten uit eigen fondsenwerving.

Particuliere donaties

Een belangrijk deel van onze fondsen komt via donaties naar aanleiding van onze print en online mailings. In 2023 verstuurd we een jaarmailing waarin we onze activiteiten in de volle breedte benoemden, van preventie van spijsverteringsziekten en vroege opsporing van darm- en slokdarmkanker tot het omgaan met chronische ziekten. Daarnaast verstuurd we mailings naar uiteenlopende doelgroepen over specifieke onderwerpen waar MLDS zich voor inzet: (erfelijke) darmkanker, NET Alvleesklier, de slimme toiletbril, alvleesklierkanker (i.s.m. het Deltaplan Alvleesklierkanker) en de darmontstekingsziekte Necrotiserende enterocolitis (NEC).

Eind 2023 hebben we een loyaliteitsonderzoek uitgevoerd onder onze achterban. Op basis van de resultaten laten we in 2024 onze fondsenwerving nog nauwer aansluiten bij de wensen van onze donateurs door specifieke *journeys* in te richten en zo meer gepersonaliseerde fondsenwerving te kunnen toepassen.

Mijn eenmalige gift

Banken zijn in het voorjaar van 2023 gestopt met de acceptgiro. Donateurs die op een vertrouwde manier kunnen blijven doneren aan goede doelen, kunnen dit nu via mijn eenmalige gift, via een QR-code of internetbankieren. De overstap naar mijn eenmalig gift heeft tijd nodig. In 2024 hopen we dat donateurs volledig vertrouwd zijn met deze nieuwe manier om een financiële bijdrage over te maken.

Online marketing

Geven aan de MLDS kan uiteraard ook online. Donateurs kunnen de MLDS via een webformulier een eenmalige of structurele donatie doen. In 2023 ontvingen we extra donaties in de Darmkankermaand maart en door de *Listen to your guts*-campagne. In 2023 zagen we onze inkomsten uit e-mailmarketing en het online donatieplatform groeien, omdat er een groeiende voorkeur is voor online doneren.

Major donors

In 2023 heeft de MLDS giften mogen ontvangen van 67 particuliere Major Donors en 23 stichtingen. Dit is vergelijkbaar met het jaar ervoor. Deze giften komen vaak van een familielid of vriend van iemand die een bepaalde spijsverteringsziekte of -aandoening heeft of heeft gehad. In oktober is er een bijeenkomst georganiseerd in het UMC/locatie AMC in Amsterdam voor Major Donors met als onderwerp Vroege opsporing van slokdarmkanker. De bijeenkomst met 55 aanwezigen kreeg een positieve score van gemiddeld een 8,2. In 2024 wordt een dergelijke bijeenkomst herhaald.

Als je van dichtbij de impact van een spijsverteringsziekte hebt gezien, dan is het heel waardevol om bij te dragen aan meer onderzoek. Want onderzoek zorgt voor hoop. Hoop dat er nog een behandeling mogelijk is. De wensen en voorkeuren van een toekomstige erflater zijn voor mij als relatiemanager altijd leidend. – Monique Vonk, relatiemanager MLDS

Nalatenschappen

MLDS zag haar inkomsten uit nalatenschappen in 2023 groeien. We hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in een grotere bekendheid om de MLDS in het testament op te nemen. In het laatste kwartaal van 2023 hebben we onze communicatiematerialen en onze website over nalaten vernieuwd. In 2024 trekken we deze lijn door.

Acties en evenementen MLDS

Zuiderzee Klassieker

Op 9 september kwamen tijdens onze Zuiderzee Klassieker ruim 300 fietsers vanaf Omnisport in Apeldoorn in actie voor de MLDS. Aan dit jaarlijkse wielerevenement deden traditiegetrouw zowel patiënten, nabestaanden en teams uit verschillende ziekenhuizen en van patiëntenorganisaties mee. Samen haalden ze ruim 100.000 euro op.

Buikroute

Maaïke (44) weet sinds twee jaar dat ze PDS heeft. De klachten waren er al veel eerder. Om haar omgeving hier bewust van te maken, liep ze vorig jaar de Buikroute: een wandeldag van de Prikkelbare Darm Syndroom Belangenorganisatie (PDSB) en de Maag Lever Darm Stichting (MLDS).

Een grote groep mensen is door een spijsverteringsziekte niet in staat op locatie deel te nemen aan een evenement. De Buikroute biedt aan deze groep de kans om vanuit de eigen woonplaats een sportieve activiteit op zetten op een zelfgekozen route. Dit evenement werd in 2023 voor het eerst georganiseerd en wordt in 2024 opnieuw aangeboden.

Ik wilde graag met anderen delen hoe het is om te leven met buikklachten. Het is een onzichtbare aandoening voor de buitenwereld en daarmee wordt de impact hiervan onderschat. De Buikroute is een positieve manier om mijn omgeving bewust te maken van een deel van mij dat ik vaak verborgen houd. – Maaïke

Deltaplan Alvleesklierkanker

In 2023 is voor de derde keer de Deltaplan Challenge Ameland georganiseerd en kwam Deltaplan Challenge De Vecht erbij. In 2024 organiseren we verschillende Deltaplan evenementen omdat deze mooie financiële resultaten en vooral enorme betrokkenheid van de deelnemers laten zien.

Acties particulieren

Ook patiënten en hun naasten zetten zelf acties op voor de MLDS. In totaal waren dit er 182. Wim de Gier viel op met zijn 61 parachutesprongen voor de MLDS.

Particulieren kunnen via ons actieplatform www.voormlds.nl een eigen actie starten om geld in te zamelen voor de MLDS. Van gesponsorde deelname aan een hardlooptocht tot het verkopen van zelfgemaakte armbandjes: ieder kiest wat bij hem of haar past.

Collecte

In 2023 zetten zo'n 4.000 mensen zich in voor de jaarlijkse collecte van de MLDS. Bijna driekwart van hen is met de collectebus langs de deuren gegaan. Dit aantal loopt met name sinds de coronapandemie terug. Maar nog steeds wordt er jaarlijks gul gegeven in de collectebus. Met dank aan onze collectecoördinatoren en collectanten! In 2023 was de gemiddelde busopbrengst met 81 euro hoger dan in 2022. Toen was de gemiddelde busopbrengst 75 euro per collectant. Komend jaar hopen we nieuwe collectecoördinatoren enthousiast te maken om in hun wijk collectanten te mobiliseren. Inmiddels collecteert ruim een kwart van de collectanten (ook) via de online collectebus en/of de mobiele collecte via WhatsApp.

Wim de Gier verloor beide ouders aan darmkanker en vatte het plan op om rond zijn 60e verjaardag 60 parachutesprongen op één dag te maken. Het werden er 61. Een enorme fysiek, mentale en organisatorische uitdaging. Met deze bijzondere actie zamelde Wim 73.000 euro in voor de MLDS voor de vroege opsporing van darmkanker, betere behandeling en kwaliteit van leven voor darmkankerpatiënten.

Goede Doelen Weken

In sommige plaatsen in Nederland bundelen goede doelen hun krachten. Collectanten zamelen aan de deur geld in voor verschillende goede doelen. Voor welke goede doelen wordt gecollecteerd verschilt per plaats. Elke donatie wordt verdeeld over de geselecteerde doelen.

Zakelijke partnerships

In 2023 wisten we verschillende commerciële partijen aan de doelstellingen van de MLDS te binden. We zagen een stijging van onze inkomsten uit samenwerkingen met bedrijven, zoals Yakult voor ons project Buikbelang en Ani Biome en Keep food simple voor het GEEF om je Buik-onderzoek. Zowel Buikbelang als GEEF om je Buik maken deel uit van het microbioomproject.

Deels ging het hier om spontane giften zonder tegenprestatie, maar ook giften in samenwerking met de MLDS. Met Hello Fresh voerden we een pilot uit: klanten zijn twee weken lang aangemoedigd om vezelrijke recepten te kiezen, waarbij 1 euro per recept naar de MLDS ging.

In 2024 onderzoeken we of we meer partijen aan onze evenementen kunnen verbinden en op die manier meer inkomsten kunnen genereren uit de zakelijke markt.

Vermogensfondsen

In 2023 hebben we giften mogen ontvangen vanuit drie vermogensfondsen; Piet Poortman, Stichting Warm Nest & Scheuten Foundation met een totaalbedrag van bijna 572.000 euro.

Loterijen

MLDS mag jaarlijks rekenen op een bijdrage van verschillende loterijen; de Nationale Postcode Loterij, de VriendenLoterij en de Nederlandse Loterij.

Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij is in 1989 opgericht om goede doelen te steunen die werken aan een rechtvaardige, gezonde en groene wereld. De loterij werft fondsen voor haar goede doelen en geeft bekendheid aan hun werk. Bij de Nationale Postcode Loterij is de postcode van de deelnemer het lotnummer. Deelnemers maken maandelijks kans op prijzen. Minimaal 40% van de lotprijs gaat naar 146 goededoelenorganisaties. De MLDS ontvangt jaarlijks een vaste gift van 900.000 euro van de Nationale Postcode Loterij.

When Nature Calls

In 2021 heeft de de MLDS samen met Natuurmonumenten een extra gift ontvangen voor het project *When Nature Calls* waarbij toiletten, toegankelijk voor iedereen, worden geplaatst in natuurgebieden. In 2023 zijn gesprekken gevoerd met gemeenten en instanties over geschikte locaties, schoonmaak en onderhoud. In 2024 worden de eerste natuurtoiletten geplaatst in Vught, op Texel en op de Utrechtse Heuvelrug.

VriendenLoterij

De VriendenLoterij steunt organisaties op het gebied van cultuur, sport en welzijn die zich inzetten om dagelijks geluk voor iedereen mogelijk maken. Deelnemers kunnen zelf kiezen voor welke organisatie of instelling ze meespelen en maken direct kans op prijzen. Minimaal 40% van de lotprijs gaat naar 57 culturele partners en bijna 3.500 goede doelen, clubs en verenigingen.

Postcode Lottery Group

De Nationale Postcode Loterij en de VriendenLoterij vormen samen met de Postcode Loterijen in Groot-Brittannië, Zweden, Duitsland en Noorwegen de Postcode Lottery Group. De Postcode Lottery Group is één van de grootste private geldgevers aan goede doelen ter wereld. Goede doelen loterijen zijn als Nederlandse traditie opgenomen op de lijst Inventaris Immaterieel Erfgoed (UNESCO).

Nederlandse Loterij

De Nederlandse Loterij heeft als missie *Waar heel Nederland wint*. Dit gebeurt door spelers blij te maken met mooie geldprijzen, maar vooral door maatschappelijk impact te maken. Als uitvoerder van het Nederlandse kansspelbeleid is het de maatschappelijke taak van de Nederlandse Loterij om consumenten te beschermen tegen kansspelverslaving. De Nederlandse Loterij steunt 18 goede doelen die zich inzetten voor gezondheid, beweging en welzijn, de Nederlandse sport en de samenleving. Jaarlijks geeft Nederlandse Loterij vrijwel haar gehele resultaat door aan goede doelen, aan NOC*NSF en aan het ministerie van Financiën.

In 2024 komt het overkoepelende thema de Kracht van de Spijsvertering in afgeslankte vorm terug. We willen ervoor zorgen dat patiënten, onderzoekers en artsen ons én elkaar weten te vinden. Onze ambitie is dat heel Nederland grip krijgt op spijsvertering.

Impactfocus verbreden naar chronische patiënt

We realiseren onze impact doelstellingen vanuit drie routes:

- › Route 1 - Bewustwording & urgentie
- › Route 2 - Op tijd erbij
- › Route 3 - Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven

Er is ruimte om patiënten met chronische maag-, lever- en darmaandoeningen nog beter te bereiken. We willen dit op een effectievere manier doen, zodat we betere ondersteuning kunnen bieden bij wat zij nodig hebben. We zullen onze zichtbaarheid op de thema's die voor deze groep relevant zijn vergroten en onze subsidie-call niet alleen op onderzoeken in route 2 richten, maar ook op route 3.

Fondsenwerving op maat

Om toekomstbestendig te worden is een breed programma belangrijk. Zo kunnen we beter aansluiten bij de manier waarop donateurs willen en kunnen bijdragen: via het kanaal, de actie of het programma dat het beste bij hen past. In 2024 wordt naast onze traditionele fondsenwervende inzet op route 1 en 2 (preventie en vroege opsporing van spijsverteringsziekten) de chronische patiënt centraal gesteld (route 3).

Toekomstbestendig groeien

De begroting is opgesteld met een langetermijnvisie. De investeringen die in 2024 worden gedaan op het gebied van fondsenwerving betalen zich in

de jaren daarna pas uit. In de meerjarenraming is rekening gehouden met een bijbehorende ambitie op de inkomsten. Omdat we de doelbesteding willen voortzetten op het niveau van 2023 wordt aanspraak gemaakt op de bestemmingsreserve die ruim voldoende van omvang is.

Meerjarenstrategie

Het huidige meerjarenplan (2021-2024) vormde in de afgelopen jaren de basis voor onze fondsenwervende activiteiten en bestedingen aan voorlichting en wetenschappelijk onderzoek.

In 2024 stelt het managementteam met input van MDL-artsen, onderzoekers, patiëntvertegenwoordigers, medewerkers en de leden van de Raad van Toezicht een meerjarenplan op voor de jaren 2025-2030.

Wat zijn we nog meer van plan?

De MLDS gaat in 2024 een rebrandingtraject in. Ruim veertig jaar na de oprichting is het goed om de naam en uitstraling onder de loep te nemen. Het eerste natuurtoilet wordt in april geplaatst op Texel, in juni volgen er twee in Vught. Er lopen gesprekken met tal van andere gemeenten. Naar verwachting kunnen er dit jaar 5 tot 10 natuurtoiletten worden geplaatst. De MLDS neemt deel aan het consortium Immune Health IQ, dat de onstaanswijze van afweerstoornissen en auto-immuunziekten wil gaan begrijpen.

De MLDS is een fondsenwervende organisatie, aangesloten bij Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) en Goede Doelen Nederland (GDN). De stichting is bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41010169 en staat onder leiding van een directeur-bestuurder. Een Raad van Toezicht adviseert en houdt toezicht op de stichting.

Vrijwilligers

Ongeveer 11.000 vrijwilligers zetten zich regelmatig belangeloos in voor de MLDS. Sommigen elk jaar, sommigen minder vaak. In 2023 gingen zo'n 5.000 collectanten met (online) collectebus en/of Whatsapp acties voor de MLDS op pad om geld in te zamelen voor de preventie, opsporing en behandeling van spijsverteringsziekten.

Medewerkers

Op 31 december 2023 had de Maag Lever Darm Stichting 42 (eind 2022: 41) betaalde medewerkers in dienst (33,1 fte, in 2022: 31,8 fte). In onze werkwijze staat het realiseren van impact centraal. Projectteams werken samen om de doelstellingen te behalen. In elk project zijn de experts vanuit de vakteams Fondsenwerving, Kennis en Communicatie & Voorlichting en Bedrijfsvoering vertegenwoordigd. Projectmedewerkers hebben in 2023 deelgenomen aan een training projectmatig werken. Projectleiders hebben een verdiepende training gevolgd. Daarnaast was er ruimte voor individuele training en coaching van medewerkers om te voorzien in persoonlijke ontwikkelingsbehoeften. Vanuit deze gezamenlijke basis hebben de medewerkers vastgesteld met welke projecten de meeste impact kan worden behaald in 2024 en hebben ze voor deze projecten jaarplannen opgesteld. Deze vormen een leidraad voor onze activiteiten in 2024. Blijken onze inkomsten hoger dan begroot voor 2024, dan liggen er aanvullende plannen klaar voor extra onderzoek, voorlichting en communicatie om ons doel te kunnen verwezenlijken: een gezonde spijsvertering voor iedereen.

Functiehuis en handboek

De Maag Lever Darm Stichting heeft een generiek functiehuis met drie profielen waarin we uitgaan van competenties en niet van functies en taken. Dit past bij onze visie en werkwijze. In ons personeelshandboek is een gedragscode opgenomen die past bij onze organisatie en de goede doelensector. Het personeelshandboek is begin 2023 geactualiseerd.

Functiewaardering

Onze waarderingscyclus sluit aan bij ons functiehuis en past bij ons werkmodel dat uitgaat van projectmatig en multidisciplinair werken. Hierin is aandacht voor persoonlijke ontwikkeling in samenhang met teamontwikkeling en de organisatiedoelen. De grootste drijfveer van onze collega's is de bijdrage die zij leveren aan de samenleving. Ze voelen zich betrokken en zijn enorm bevoegen. Veel collega's zetten zich dan ook buiten werktijd in als vrijwilliger voor de MLDS, bijvoorbeeld als collectant of als vrijwilliger bij events.

Beloning

Waarderen en eerlijke beloning vinden we belangrijk. Ons waarderingsbeleid is transparant. Het is belangrijk voor onze doelstellingen om gemotiveerde en getalenteerde medewerkers aan te trekken en te behouden als ambassadeurs voor onze organisatie. Medewerkers worden beloond via de functiewaarderingssystematiek van Hay Group. We bieden marktconforme salarissen en secundaire arbeidsvoorwaarden. Ons loongebouw bestaat uit elf salarisschalen. Daarbinnen zijn de functiefamilies en niveaus ingedeeld. Bij de jaarlijkse waarderingscyclus monitoren we dit, zodat we het in balans kunnen houden. Alle arbeidsvoorwaarden en personele regelingen zijn in het personeelshandboek vastgelegd.

Verzuim

Voor verzuimbegeleiding en -preventie werkt de Maag Lever Darm Stichting samen met een externe arbodienst. Per eind 2023 was het ziekteverzuimpercentage 5,4 % (10% in 2022), voornamelijk vanwege enkele langdurig zieken. Om de impact van het ziekteverzuim te verkleinen werden extra krachten ingehuurd of tijdelijk aangenomen in de verschillende teams. Het verzuimpercentage is ten opzichte van vorig jaar gehalveerd. In 2024 hopen we deze lijn verder voort te zetten.

Personeelsbijeenkomsten

De MLDS kent geen ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging.

In 2023 organiseerde het managementteam 5 personeelsbijeenkomsten met de focus op verschillende onderwerpen: Jaar- en kwartaalcijfers, jaarplan & begroting 2024, ontwikkelingen vanuit vak- en projectteams, aanpassingen in het organisatiemodel en impactgericht werken in de praktijk.

Tijdens de wekelijkse zeepkist hielden collega's elkaar onder meer op de hoogte van de voortgang van lopende projecten en personele ontwikkelingen. In het najaar was er een ontwikkeldag voor alle medewerkers, waarin het aangaan van betekenisvolle werkrelaties centraal stond. Ook was er een bijeenkomst waarbij de medewerkers met de Raad van Toezicht in gesprek gingen.

De MLDS heeft de benodigde kernkwaliteiten in huis en besteedt specialistische taken, zoals juridisch advies, uit. Dit vergroot de slagkracht van de organisatie.

Integriteit

Vanuit onze maatschappelijke rol hechten wij veel waarde aan het vertrouwen dat de samenleving in ons stelt. Hieruit vloeit vanzelfsprekend voort dat de MLDS op een integere wijze uitvoering geeft aan al haar activiteiten. We hebben een gedragscode opgesteld waaraan iedereen zich committeert en die integraal deel uitmaakt van de waarderingscyclus. Deze is ook via onze website te raadplegen. De gedragscode bestaat uit twee onderdelen: de interne regels en de regels rondom externe contacten. Denk aan een veilig en vertrouwd werkklimaat en het omgaan met relatiegeschenken. De gedragscode wordt jaarlijks geëvalueerd.

Schendingen van regels of normen die binnen de organisatie gelden kunnen worden gemeld bij een manager, de directeur-bestuurder of de externe vertrouwenspersoon. Dit is uitgewerkt in de Procedure Melding Misstanden. Deze is eveneens te vinden op onze website. In 2023 zijn geen meldingen van dergelijke schendingen ontvangen.

Klachtenregeling

De medewerkers van de MLDS doen er alles aan om iedereen goed van dienst te zijn. Is iemand toch ontevreden over onze service, dan zoeken we naar een passende oplossing en verbeteren we onze werkwijze waar mogelijk. Klachten kunnen via het contactformulier op onze website, telefonisch of via e-mail worden gemeld. Op de website is ook onze klachtenprocedure te vinden.

Klachten die we ontvangen behandelen we altijd vertrouwelijk. In 2023 ontvingen we 60 klachten (in 2022: 73). Het merendeel van deze klachten had betrekking op (de hoeveelheid) mailings aan bestaande donateurs en andere fondsenwervende activiteiten.

Directeur-bestuurder en managementteam

Bernique Tool was tot en met 6 oktober 2023 directeur-bestuurder van de MLDS. Van 7 oktober tot en met 31 december 2023 trad Leonie Klabbers op als interim-directeur. Per 1 januari 2024 is Mariël Croon aangesteld als nieuwe directeur-bestuurder.

De directeur-bestuurder zet de koers van MLDS uit, samen met drie managers:

- > manager Bedrijfsvoering (adjunct-directeur)
- > manager Inkomsten
- > manager Impact

De directeur-bestuurder en managers vormen samen het managementteam. Zij krijgen ondersteuning van de bestuurssecretaris.

De MLDS werkt vanuit de drie impactroutes:

1. Bewustwording en urgentie (preventie van spijsverteringsziekten).
2. Op tijd erbij (vroeg opsporing van spijsverteringsziekten).
3. Samen strijden voor een betere kwaliteit van leven (voor patiënten en hun naasten).

Op elke route is een aantal projecten gedefinieerd die samen bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van de MLDS. De projectteams zijn multidisciplinair en bestaan uit leden van de drie vakteams Fondsenwerving, Kennis, Communicatie & Voorlichting, ondersteund door het team Bedrijfsvoering. De Raad van Toezicht, de Wetenschappelijke Adviesraad, Maatschappelijke Adviesraad en ervaringsdeskundigenpanels bewaken de kwaliteit van de organisatie.

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op de realisatie van de doelstellingen van de Maag Lever Darm Stichting, is werkgever van de directeur-bestuurder en houdt toezicht op haar/zijn functioneren. De RvT fungeert desgewenst ook als sparringpartner voor de directeur-bestuurder. En staat desgevraagd (in overleg met de directeur-bestuurder) ook leden van het managementteam met raad terzijde.

De wettelijke bevoegdheden van de RvT zijn onder meer het goedkeuren van het jaarplan, de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening en belangrijke investeringen. De directeur-bestuurder is eindverantwoordelijk voor de realisatie hiervan. De RvT heeft twee adviserende commissies ingesteld: de Auditcommissie en de Benoemings- en Remuneratiecommissie. De Impactcommissie is begin 2024 opgeheven, omdat de Raad van Toezicht het toezien op de impact als verantwoordelijkheid van de hele Raad van Toezicht ziet.

In 2023 traden twee leden van Raad van Toezicht terug. Auditcommissie-voorzitter de heer Jacques Greitemann trad op 4 april 2023 terug en werd in deze rol opgevolgd door de heer Hans Renckens, die op 3 juli 2023 als RvT-lid werd benoemd. RvT-voorzitter de heer Joris Backer trad op 30 oktober 2023 terug. Zittend RvT-lid mevrouw Viola Peulen volgde hem op in de rol van voorzitter. In verband met het vertrek van de heer Joris Backer op 30 oktober 2023 en de aflopende termijn van mevrouw Annemiek Deveer en mevrouw Tineke Jacobs per 18 maart 2024, werden per 1 februari 2024 twee nieuwe RvT-leden benoemd: mevrouw Marein de Jong en de heer Joost Edixhoven. Met hun benoeming zijn alle gewenste expertises, zoals omschreven in het toezichtkader van de Raad van Toezicht, voldoende afgedekt.

Vergaderingen

In 2023 vergaderde de Raad van Toezicht vier keer in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. Daarnaast had de Raad regelmatig formele en informele contacten met de directeur-bestuurder en overige leden van het managementteam. De focus van de vergaderingen en gesprekken lag op:

- › Ontwikkeling van de organisatie. De Raad van Toezicht keurde eind 2022 een voorstel goed tot aanpassing van de organisatiestructuur om het projectmatig en multidisciplinair werken beter te faciliteren. Dit is begin 2023 ingevoerd en daarna verder aangescherpt.
- › Overgang van interim naar vast managementteam. Tijdelijke invulling van de functie van directeur/bestuurder, invulling van openstaande managersfuncties en werving van een nieuwe directeur-bestuurder.
- › Aangaan en onderhouden van strategische samenwerkingen om de maatschappelijke impact van de MLDS te kunnen vergroten.
- › Vergroten van de zichtbaarheid van de impact van de MLDS om het profiel van de MLDS te versterken en zo in de toekomst meer inkomsten te kunnen genereren voor preventie, opsporing en behandeling van spijsverteringsziekten.
- › Bespreken van reguliere financiële en managementrapportages.

Commissie-overleggen

De Auditcommissie vergaderde in 2023 vier keer in het bijzijn van de directeur-bestuurder en/of de adjunct-directeur, en boog zich onder meer over de jaarrekening 2022, reguliere managementrapportages, risicomanagement, beleggingsbeleid, bedrijfsvoering en de begroting 2024. De voorzitter van de Auditcommissie is opgevolgd door het nieuwe RvT-lid de heer Hans Renckens die per 3 juli 2023 lid werd van de Auditcommissie en op 25 september 2023 werd benoemd als voorzitter van de commissie.

De Benoemings- en Remuneratiecommissie heeft regelmatig overleg gevoerd over de werving van nieuwe leden, opvolging van de voorzitter van de Raad van

Toezicht en de Audit Commissie, aanstelling van een interim-directeur (voor de periode oktober-december 2023), de werving van een nieuwe directeur-bestuurder (aangesteld per 1-1-2024). Daarnaast voerde deze commissie maandelijks gesprekken met de (interim) directeur-bestuurder, waaronder ook het jaargesprek.

Ontwikkeling Raad van Toezicht

Uit de zelfevaluatie eind 2022 kwam naar voren dat de informatieverstrekking aan de RvT beter en tijdiger kan. Hierover zijn nieuwe afspraken gemaakt. Inmiddels loopt dat goed. Daarnaast wilde de RvT een grotere betrokkenheid bij de totstandkoming en voortgang van de strategie en bij de organisatie-ontwikkeling. Voor dat laatste is afgesproken dat de RvT jaarlijks minimaal 1 keer voorafgaand aan een RvT-vergadering een bijeenkomst heeft met alle medewerkers. Ook dit is in 2023 gerealiseerd. De strategieontwikkeling en -voortgang staat vaker op de agenda en in 2024 wordt de RvT actief betrokken bij de nieuwe meerjarenstrategie. Tot slot is na de zelfevaluatie het educatieprogramma voor de RvT in 2023 concreet ingevuld. Er wordt gebruik gemaakt van het aanbod van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen, waarbij de MLDS is aangesloten. In 2023 namen RvT-leden onder meer deel aan het introductieprogramma *Inzicht in de goededoelensector voor toezichthouders* en het symposium *Artificiële intelligentie en de uitdagingen voor Goede Doelen*.

Onkostenvergoeding

Alle leden van de Raad van Toezicht doen dit vrijwillig en ontvangen geen bezoldiging. De leden hebben recht op een vergoeding van reiskosten en overige onkosten. Hiervan is in 2023 geen gebruik gemaakt.

Leden Raad van Toezicht per 31 december 2023

Prof. dr. A.J. (Arjan) Bredenoord (vicevoorzitter sinds 18 maart 2024)

Benoemd: 1 juli 2010; herbenoemd per 1 juli 2023. Voorzitter remuneratiecommissie per 18 maart 2024

Focus: Maag-, darm-, leverveld

Functie:

- > Maag-, darm- en leverarts bij het Amsterdam UMC
- > Hoogleraar maag-, darm- en leverziekten (in het bijzonder neurogastroenterologie en motiliteit)

Nevenfuncties:

- > Lid bestuur Motiliteitssectie van de Nederlandse Vereniging voor Gastro-enterologie
- > Lid Medische Ethische Toetsing Commissie Amsterdam UMC
- > Lid bestuur Europese Eosinophilic oesophagitis research Network EUREOS (sinds 2017)
- > Adviseur van diverse biotech ondernemingen, farmaceutische bedrijven, contractresearch organizations (CRO's), investeringsbedrijven en fabrikanten van medische hulpmiddelen

J. H. (Hans) Renckens

Benoemd: 3 juli 2023; herbenoembaar: 1 november 2027

Focus: financiën

Commissie: voorzitter auditcommissie

Functie: n.v.t.

Nevenfuncties: n.v.t.

V.M.S. (Viola) Peulen (voorzitter sinds 30 oktober 2023)

Benoemd: 1 november 2019; herbenoemd per 1 november 2023

Focus: communicatie, fondsenwerving

Commissies:

- > voorzitter Benoemings- en Remuneratiecommissie,
- > lid Impactcommissie

Functie: hoofd Corporate Communicatie Radboudumc

Nevenfunctie:

- > adviseur Radboud Fonds,
- > lid RvT Mildred Clinics

Dr. A.M.T.J. (Annemieke) Deveer

Benoemd: 30 maart 2020; teruggetreden: 18 maart 2024

Focus: commercie, organisatie

Commissie: lid Audit Commissie

Functie: zelfstandig business consultant en ondernemer (Deveer Management & Advies B.V.)

Nevenfuncties: n.v.t.

I.M.B. (Inge) Hogenelst CFP

Benoemd: 1 november 2022; herbenoembaar: 1 november 2026

Focus: commercie, financiën

Commissie: lid Auditcommissie

Functie: directeur ABNAMRO MeesPierson Amsterdam/Bussum

Nevenfuncties:

- > deskundig lid Tuchtcommissie Stichting Tucht recht Banken
- > lid Verenigingsraad Crohn & Colitis Nederland (tot 1-7-2023)

H.M. (Tineke) Jacobs-van Vliet

Benoemd: 30 maart 2020; teruggetreden: 18 maart 2024

Focus: patiëntenbelangen

Commissie: lid Impactcommissie

Functie: n.v.t.

Nevenfuncties:

- > gastspreker bij Hostmanship
- > gastspreker Hogere Hotelschool Maastricht

In 2023 zijn de volgende leden teruggetreden uit de Raad van Toezicht:

Jhr. mr. J.P. (Joris) Backer

Benoemd: 8 juli 2016; herbenoemd: 21 september 2020; teruggetreden: 30 oktober 2023

J.R.J. (Jacques) Greitemann

Benoemd: 4 april 2022; teruggetreden: 4 april 2023

Wetenschappelijke Adviesraad

De Wetenschappelijk Adviesraad (WAR), de Maatschappelijke Adviesraad (MAR) en ervaringsdeskundigenpanels adviseren de directie bij het selecteren van kwalitatief hoogstaande en maatschappelijk relevante onderzoeken en fungeren als klankbord. De WAR van de MLDS bestaat uit Nederlandse artsen en onderzoekers. De leden zijn afkomstig uit verschillende vakgebieden. Alle vakgebieden rondom de spijsvertering zijn in de commissies vertegenwoordigd. De WAR-leden zetten zich geheel belangeloos in voor de MLDS en nemen voor drie jaar zitting in de Adviesraad. De WAR-leden beoordelen de onderzoeksvoorstellen die worden ingestuurd bij de zogeheten call. Daarnaast kan de MLDS hen ook advies vragen over allerlei andere wetenschappelijke vraagstukken.

Samenstelling Wetenschappelijke Adviesraad 2023

- > **Prof. dr. Geert Kazemier** (Amsterdam UMC/locatie VUmc)
- > **Dr. Manon Spaander** (Erasmus Medisch Centrum)*
- > **Prof. dr. Marco Bruno** (Erasmus Medisch Centrum) - tot maart 2023
- > **Prof. dr. Daisy Jonkers** (Maastricht Universitair Medisch Centrum)*
- > **Prof. Jacques Bergman** (Amsterdam UMC/locatie AMC)
- > **Dr. Dave Sprengers** (Erasmus Medisch Centrum)
- > **Dr. Jeroen Buijsen** (Maastricht Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Koen Peeters** (Leids Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Arantza Farina** (Amsterdam UMC/locatie VUmc)
- > **Prof. dr. Louis Vermeulen** (Amsterdam UMC/locatie AMC)**
- > **Dr. Roos Pouw** (Amsterdam UMC/locatie VUmc)

- > **Dr. Wilma Mesker** (Leids Universitair Medisch Centrum)
- > **Prof. dr. Ronit Shiri-Sverdlov** (Maastricht Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Ineke van Lijnschoten** (PAMM)
- > **Prof. Dr. Daniel keszthelyi** (Maastricht Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Philip de Reuver** (Radboud Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Daan van den Broek** (Nederlands Kanker Instituut)*
- > **Prof. dr. Rinse Weersma** (Universitair Medisch Centrum Groningen)*
- > **Prof. dr. Saskia van Mil** (Universitair Medisch Centrum Utrecht)
- > **Prof. dr. Hjalmar van Santvoort** (St. Antonius Ziekenhuis/UMC Utrecht)
- > **Dr. Guido Camps** (WUR)
- > **Prof. dr. Suzanne Gisbertz** (Amsterdam Universitair Medisch Centrum)
- > **Prof. Dr. Janneke Samsom** (Erasmus Medisch Centrum)
- > **Prof. dr. Gerd Bouma** (Amsterdam UMC/locatie VUmc)
- > **Dr. Maarten Tushuizen** (Leids Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Ger Koek** (Maastricht Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Maureen Guichelaar** (Medisch Spectrum Twente)
- > **Dr. Bart Takkenberg** (Amsterdam UMC/locatie VUmc)
- > **Dr. Jan Willem Haveman** (Universitair Medisch Centrum Groningen)
- > **Dr. Bastiaan Klarenbeek** (Radboud Universitair Medisch Centrum)
- > **Dr. Erwin Zoetendal** (Wageningen University & Research)
- > **Prof. Dr. Robert Jan Brummer** (Örebro University Zweden)
- > **Prof. Dr. Sasha Zhernakova** (Universitair Medisch Centrum Groningen)

*tot maart 2023 lid van de WAR

**tot juni 2023 lid van de WAR

Maatschappelijke Adviesraad 2023

De Maatschappelijke Adviesraad (MAR) van de MLDS bestaat uit Nederlandse ervaringsdeskundigen, een verpleegkundig specialist, een MDL-arts en experts in het toepassen van wetenschappelijke methodieken in de zorg. De MAR beoordeelt diverse soorten projecten op relevantie voor zowel patiënt als maatschappij. De leden van de MAR zetten zich geheel belangeloos in voor de MLDS en nemen voor drie jaar zitting in de Adviesraad. De MAR speelt een belangrijke rol bij het beoordelen van onderzoeksvoorstellen.

Samenstelling Maatschappelijke Adviesraad 2023

- > **Nicole Plum** (projectleider patiëntenperspectief)
- > **Anna Devilee** (ervaringsdeskundige)
- > **Anne van Dijk** (dietethiek IBD en lever UMC Utrecht)
- > **Marcel Groenen** (arts/onderzoeker IBD voeding en beweging)
- > **Ingrid Buijs** (ervaringsdeskundige)
- > **Marco Mundt** (MDL-arts)
- > **Roeland Pater** (ervaringsdeskundige in de zorg)

Ervaringsdeskundigenpanel

Om te bepalen of wetenschappelijke onderzoeken subsidie krijgen van de MLDS leggen we deze ook voor aan panels van ervaringsdeskundigen. Dit zijn mensen die ervaring hebben met een specifiek onderwerp. Het panel kijkt naar de relevantie van een onderzoek voor de patiënt.

Samenstelling Ervaringsdeskundige panel *Right on Time* 2023

- > **Christa van Duin-van Meer**
- > **Khadija Berdouni**
- > **Ton van Hagen**
- > **Kay van der Meer**
- > **Laurie Rijsdijk**
- > **Kirsten Smit**
- > **Nanda Bakker**
- > **Ida Jager**
- > **Wim Eysink**
- > **Petra Kellerhuis**
- > **Henriette Hardlooper**
- > **Michiel Brandjes**
- > **Nico Bruens**

Elk jaar brengt de MLDS de risico's voor de organisatie in kaart. Op basis van de geschatte impact en de kans dat het risico zich zal voordoen, wordt een weging gemaakt van elk risico. Ook worden er maatregelen geformuleerd om de risico's te beheersen, voor zover deze nog niet verankerd zijn in de interne processen. In het najaar van 2023 heeft het managementteam de risico's opnieuw in kaart gebracht. Op basis van de risicoanalyse bepalen we hoe hoog onze continuïteitsreserve moet zijn om risico's af te kunnen dekken.

De risicobereidheid van de MLDS is in het algemeen laag. We zijn ons zeer bewust van het feit dat we zorgvuldig om moeten gaan met het geld dat donateurs en vrijwilligers aan ons toevertrouwen. Dat is altijd het uitgangspunt voor ons handelen. Op het gebied van reputatie is de risicobereidheid zeer laag, omdat dit direct invloed kan hebben op onze inkomsten. Datzelfde geldt voor fondsenwerving en wet- en regelgeving. De belangrijkste risico's worden hieronder weergegeven.

Maatschappelijke ontwikkelingen (hoog risico)

Landelijke verkiezingen, de oorlog in Oekraïne en Gaza en – inmiddels iets verder achter ons – de coronapandemie die in 2020 uitbrak, laten zien hoeveel impact maatschappelijke en mondiale ontwikkelingen kunnen hebben. Ze kunnen het vertrouwen in overheid, politiek en economie schaden en daarmee ook invloed hebben op het geefgedrag van mensen. Omdat dergelijke ontwikkelingen zich moeilijk laten voorspellen, spreiden we de risico's door via meerdere kanalen fondsen te werven en door nieuwe

fondsenwervende methoden en kanalen te ontwikkelen. Op het moment dat maatschappelijke ontwikkelingen een negatieve impact hebben op onze organisatie, intensiveren we de monitoring van onze inkomsten, uitgaven en activiteiten en snijden we waar mogelijk in de kosten.

Organisatie (hoog risico)

Door diverse omstandigheden was het verzuim in 2023 hoog, ook op managers- en projectleidersfuncties. In het jaarplan 2023 was hier al rekening mee gehouden door bij het vaststellen ervan focus aan te brengen in het aantal projecten.

Prioriteit was om het verzuim terug te brengen en om inhuurkrachten – met het oog op de continuïteit van kennis – te vervangen door vaste krachten. Er werd beleid ontwikkeld rond duurzame inzetbaarheid van medewerkers, met als doel dat werkgever en werknemers samen in gesprek gaan over taken die eventueel nog kunnen worden uitgevoerd, waarbij de gezondheid van de werknemer voorop staat. In het managementteam zijn in 2023 drie posities ingevuld die het jaar ervoor op interim basis werden uitgevoerd of vacant waren. Eind 2023 was het verzuimpercentage gedaald en waren nagenoeg alle vacatures ingevuld.

Privacy (hoog risico)

De nieuwe telemarketingwetgeving die in juli 2021 van kracht is geworden heeft de mogelijkheden ingeperkt om donateurs die al een tijd niet hebben gedoneerd opnieuw te mogen benaderen. We respecteren de privacy van onze donateurs en zoeken daarom naar nieuwe fondsenwervende methoden om zo voldoende fondsen te werven voor de realisatie van onze impactdoelstellingen. We houden ons daarbij aan de geldende branchecodes. We verbreden het aantal kanalen waarmee we met onze achterban communiceren en proberen zo goed mogelijk de informatiebehoefte en interesses van onze donateurs in kaart te brengen. Zo kunnen we ze gericht benaderen, op een manier die zo goed mogelijk bij hen past.

Financieel (medium/hog risico)

Om fraude te voorkomen zorgt de MLDS voor een adequate inrichting van checks & balances, waaronder functiescheiding en het toepassen van het vierogenprincipe. Betalingsbevoegdheden en -procedures zijn vastgelegd in een procuratieregeling. Zo wordt het risico op het verlies van financiële middelen en reputatieschade verkleind. Er wordt veel aandacht besteed aan training van medewerkers om beter inzicht te krijgen in aangegane financiële verplichtingen en eventuele uitputting van het budget.

Onvoorziene negatieve marktontwikkelingen kunnen leiden tot tegenvallende beleggingsresultaten. In 2022 zagen we dat de oorlog in Oekraïne – met de gevolgen ervan op de financiële markten – tot een negatief beleggingsresultaat leidde. Met onze reserves kunnen we schommelingen in het beleggingsresultaat opvangen. Eind 2023 zag het beleggingsresultaat er echter veel positiever uit.

Economische ontwikkelingen in de afgelopen jaren hebben geleid tot hogere uitvoeringskosten. Om eventuele kostenstijgingen op te vangen, worden ontwikkelingen nauw gemonitord en worden kosten kritisch afgewogen.

Positionering (medium risico)

De MLDS richt zich op ziekten en aandoeningen die het hele spijsverteringsstelsel aangaan. Daarmee bedienen we een brede doelgroep. Dit heeft als gevolg dat de MLDS op sommige ziektebeelden niet het enige gezondheidsfonds is dat actief is. Dit vraagt om een duidelijke positionering, bijvoorbeeld door het aantal projecten waarop we ons richten te beperken. Het biedt ook kansen om met andere fondsen op te trekken om gemeenschappelijk doelen te bereiken. In onze communicatie letten we er bij samenwerkingsverbanden op dat het duidelijk blijft waar wij als organisatie voor staan.

We zijn ons bewust van de kracht van de media en de impact die negatieve media-aandacht kan hebben op het vertrouwen dat donateurs in ons stellen. Om zorgvuldig met dit vertrouwen om te gaan, volgen we de wet- en

regelgeving en codes van brancheorganisaties zoals Goede Doelen Nederland en het CBF. Ook evalueren we regelmatig onze fondsenwervende methoden.

ICT (medium risico)

Een ransomware-aanval vormt een reëel risico voor de organisatie. Als de ICT-beveiliging onvoldoende op orde is, kan zo'n aanval ertoe leiden dat systemen niet meer toegankelijk zijn en fondsenwervingsactiviteiten niet meer kunnen worden uitgevoerd. Dit leidt uiteindelijk tot hoge herstelkosten. Om ransomware-aanvallen te voorkomen worden frequent back-ups gemaakt van cruciale data en is er een bewustwordingsprogramma om medewerkers risico's te leren (h)erkennen.

Door beperkte capaciteit dreigen ICT-innovaties langzaam van de grond te komen. Gevolg hiervan is dat innovaties zoals marketing automation uitblijven of onvoldoende worden benut. Door hier meer prioriteit aan te geven kan een efficiencyslag worden gemaakt en kunnen opbrengsten op de langere termijn worden vergroot.

Wetenschappelijk onderzoek (laag risico)

Een van onze belangrijkste instrumenten om spijsverteringsziekten te voorkomen, op tijd op te sporen en te behandelen, is de financiering van wetenschappelijk onderzoek. Elk jaar roepen we onderzoekers op om onderzoeksubsidies aan te vragen. Om de ontvankelijkheid en kwaliteit van de onderzoeken te kunnen beoordelen, hebben we heldere criteria opgesteld. De wetenschappelijke toetsing van de onderzoeken is in handen van de Wetenschappelijke Adviesraad. In 2023 hebben we onze subsidie-call en het toekenningsproces zodanig herzien, dat we niet alleen kwalitatief hoogstaande subsidieaanvragen ontvangen, maar ook voldoende thematische diversiteit in de aanvragen zien. Zo kunnen we subsidies toekennen die de volle breedte van onze impactdoelstellingen beslaan en aansluiten bij de uiteenlopende interesses van onze achterban. Dit laatste is van belang om via aansprekende

voorbeelden voldoende fondsen te kunnen blijven werven voor de toekenning van subsidies voor wetenschappelijk onderzoek.

Overig

Privacy

De MLDS spant zich in om de gegevens van haar donateurs, vrijwilligers, medewerkers, artsen en onderzoekers te beschermen. De privacy officer ontwikkelt en implementeert beleid om gegevens van medewerkers en relaties adequaat te kunnen beschermen, in lijn met Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De MLDS heeft een externe functionaris gegevensbescherming. Deze houdt toezicht op de toepassing en naleving van de privacywetgeving binnen de MLDS en meldt eventuele datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Nieuwe medewerkers volgen een basistraining AVG om zich bewust te worden van de privacywetgeving en implicaties voor hun werkzaamheden. Overige medewerkers krijgen elk jaar een verdiepende training.

Informatiebeveiliging en privacy

Adequate beveiliging van onze systemen en zorgvuldige procedures voor opslag en beveiliging van data zijn essentieel om onze relaties en medewerkers zorgvuldig te beschermen. De ICT-manager is belast met informatiebeveiliging. We maken regelmatig back-ups van cruciale data om verlies van data te voorkomen. Om medewerkers alert te maken op de gevaren van phishing is een phishing-simulatie uitgevoerd. Dergelijke simulaties worden regelmatig herhaald om de alertheid te vergroten.

Communicatie met belanghebbenden

Om onze ambitie – een gezonde spijsvertering voor iedereen – te kunnen realiseren, hebben we regelmatig contact met onze donateurs, artsen, onderzoekers, patiënten(organisaties) en andere relaties. Dit doen we via uiteenlopende kanalen. Zo informeren we het Nederlandse publiek via

voorlichtingscampagnes op radio, tv en social media. Donateurs ontvangen mailings en (online) nieuwsbrieven, patiënten en hun naasten kunnen zich abonneren op onze nieuwsbrieven of ons volgen via sociale media. Ook artsen en onderzoekers informeren we via online nieuwsbrieven. Met hen hebben we ook regelmatig persoonlijk contact. De informatie in onze nieuwsbrieven, mailings en andere communicatie-uitingen stemmen we af op de specifieke doelgroep.

Resultaat 2023

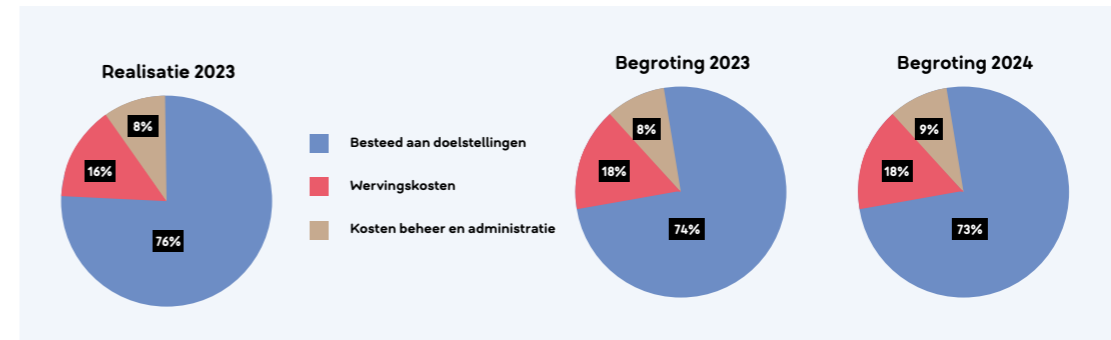
Bij de MLDS streven wij ernaar een zo groot mogelijk gedeelte van onze inkomsten te besteden aan onze doelstelling: een gezonde spijsvertering voor iedereen. In 2023 komen we uit op een resultaat voor financiële baten en lasten van € 546.386. Het resultaat op onze beleggingen trok in 2023 weer flink aan waardoor we in 2023 op een totaalresultaat van ruim € 1.025.684 uitkomen.

Onze baten komen op een totaal van € 8.785.436 uit. Dat is € 785.436 (bijna 10%) boven de begroting. Dit komt met name door de inkomsten uit nalatenschappen en vermogensfondsen die veel hoger zijn dan begroot. Daardoor hadden we ruimte om meer uit te geven aan onze doelbesteding namelijk € 417.000 extra (7%).

De wervingslasten bedragen bijna € 1.328.931. Dat is € 100.000 (8%) lager dan begroot. Deze onderbesteding komt vooral door het niet volledig kunnen inzetten van het wervingsbudget bij de loterijen.

Kosten Beheer en Administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de interne beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan fondsenwerving of de doelstelling. De kosten beheer en administratie bedragen € 671.024 en zijn daarmee € 10.000 boven de begroting (1,5%) uitgekomen.

Zie de jaarrekening voor een verdere toelichting van de staat van baten en lasten.

Als we kijken naar de omvang van onze organisatie, dan zijn we trots op onze bestedingspercentages. Een professionele organisatie vergt een dito staf. Wij lopen soms tegen de grenzen van onze eigen ambities aan. Dat neemt niet weg dat we op termijn streven naar een bestedingspercentage van 80%. Vooral omdat we hopen dat we met al onze inspanningen kunnen groeien waardoor de kosten voor beheer en administratie verhoudingsgewijs afnemen.

Zie de jaarrekening voor een verdere toelichting op de bestedingspercentages.

CBF-keurmerk

De MLDS Lever Darm Stichting heeft de CBF-Erkenning gekregen en houdt zich aan de normen die in deze regeling zijn opgenomen. Het CBF vereist dat organisaties direct zichtbaar maken welk percentage van de totale uitgaven zij aan de doelstelling besteden, welk percentage aan fondsenwerving en welk percentage aan beheer en administratie. We maken dit in één oogopslag duidelijk via het CBF-paspoort op onze website. Het CBF vindt het belangrijk dat het percentage doelbesteding als percentage van de totale lasten over de afgelopen drie jaar gemiddeld minimaal 70% bedraagt. Bij de Maag Lever Darm Stichting is dit percentage 75,7% over 2023 (76,2% over 2022 en 77,7% over 2021). Het gemiddelde percentage over drie jaar is daarmee 76,5% (74,9% in 2022).

Reserves en vermogen

Het eigen vermogen van de MLDS is onderverdeeld in reserves en fondsen. Hiermee volgen wij de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland én, als erkend goed doel, de kwaliteitseisen van toezichthouder CBF.

Met betrekking tot het eigen vermogen van de MLDS wordt onderscheid gemaakt tussen bestemde reserves (op basis van een besluit van de MLDS gevormd) en bestemde fondsen (door derden bepaald).

1. Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van de MLDS veilig te stellen. De hoogte is gebaseerd op een risicoanalyse. Hierin zijn onder meer het risico op derving van inkomsten door overheidsmaatregelen of veranderend geefgedrag én verhoging van kosten door onverwachte calamiteiten meegenomen.

Deze continuïteitsreserve hebben de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht vastgesteld en bedraagt bij het afsluiten van 2023 € 3.330.000.

In 2023 is onze risicoanalyse herijkt. De continuïteitsreserve is op basis hiervan aangepast, inclusief de inschatting van de financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

2. Bestemmingsreserves

2.1 Bestemmingsreserve projecten

De hoogte van deze bestemmingsreserve is aan het einde van 2023 € 785.639.

In de begroting is 2024 is rekening gehouden met extra investeringen op het gebied van onze bestaande impactthema's. De bestemmingsreserve neemt hierdoor af. In de meerjarenstrategie 2025-2030 wordt vastgesteld in welke impactthema's we nog meer gaan investeren.

2.2 Reserve ongerealiseerd koersresultaat effecten

Bij de MLDS streven wij ernaar om onze financiële middelen op een verant-

woorde en effectieve manier te beheren om onze missie en doelstellingen te ondersteunen. Een onderdeel van ons vermogensbeheer is de investering in een portfolio van effecten, zoals aandelen en obligaties, bedoeld om onze financiële stabiliteit op lange termijn te waarborgen. De post *Reserve ongerealiseerd koersresultaat effecten* in onze jaarrekening weerspiegelt de wijzigingen in de marktwaarde van deze effecten gedurende het boekjaar. Aan het einde van 2023 zijn er geen bestemde fondsen door derden bepaald.

2.3 Bestemmingsreserve INZET

De bestemmingsreserve INZET is gecreëerd om toekomstige waardedalingen van de Participatie Coöperatieve INZET I U.A. op te vangen. De hoogte van de reserve bestaat uit de waardering van de participatie aan het einde van het boekjaar en de toegezegde kapitaalinjectie van € 105.000.

2.4 Reserve vruchtgebruik

De baten uit vruchtgebruik worden toegevoegd aan de reserve vruchtgebruik. Dit omdat onduidelijk is wanneer de baten daadwerkelijk ten gunste van de MLDS komen. Deze reserve valt vrij bij beëindiging van het vruchtgebruik.

3. Overige reserve

De overige reserve is gevormd om toekomstige exploitatieresultaten mee op te vangen en bedraagt aan het einde van 2023 € 200.000.

Een onderdeel van ons vermogensbeheer is de investering in een portfolio van effecten, zoals aandelen en obligaties, bedoeld om onze financiële stabiliteit op lange termijn te waarborgen. De gekwalificeerde activa bestaan uit liquide middelen, spaartegoeden en in voldoende mate liquide te maken beleggingen.

Deze beleggingen moeten een rendement opleveren dat ervoor zorgt dat de hoofdsom in reële termen op lange termijn in stand blijft om zo te kunnen blijven voldoen aan onze doelstellingen. We beleggen ons vermogen op een verantwoorde manier. We streven naar een redelijk rendement met een minimaal aantal risico's. Bovendien zijn we Social Responsible Investment (SRI)-proof. Of anders gezegd: we beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij de tabaks-, alcohol- of fastfoodindustrie. Daarbij beleggen we volgens de uitgangspunten zoals vastgelegd in de UN Global Compact Principles en de Richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland. Bedrijven die botsen met deze uitgangspunten sluiten we uit.

Maatschappelijke impact

Een klein deel van ons vermogen beleggen we in INZET een seed capital-fonds dat zich richt op jonge sociale ondernemingen die zich met e-health, technologie of een andere vernieuwende aanpak inzetten om het leven van zorgbehoevenden (zoals mensen met een beperking, chronische ziekte en ouderen) leefbaarder te maken. We zijn hiervoor in 2019 een samenwerking aangegaan met andere gezondheidsfondsen, welzijnsfondsen en zorg-gerelateerde vermogensfondsen. Samen participeren we in het INZET-fonds. In het kader van deze samenwerking hebben we een toezegging gedaan om binnen tien jaar € 350.000 aan kapitaal te verstrekken. In 2020 en 2021 hebben we kapitaalinjecties gedaan van € 105.000. In 2023 is nog een bedrag van €35.000 gestort en daarmee komt onze totale investering uit op € 245.000. Op deze manier realiseren we ook via onze beleggingen maatschappelijke impact.

We spreiden de risico's van beleggen zoveel mogelijk. Dat doen we op verschillende manieren.

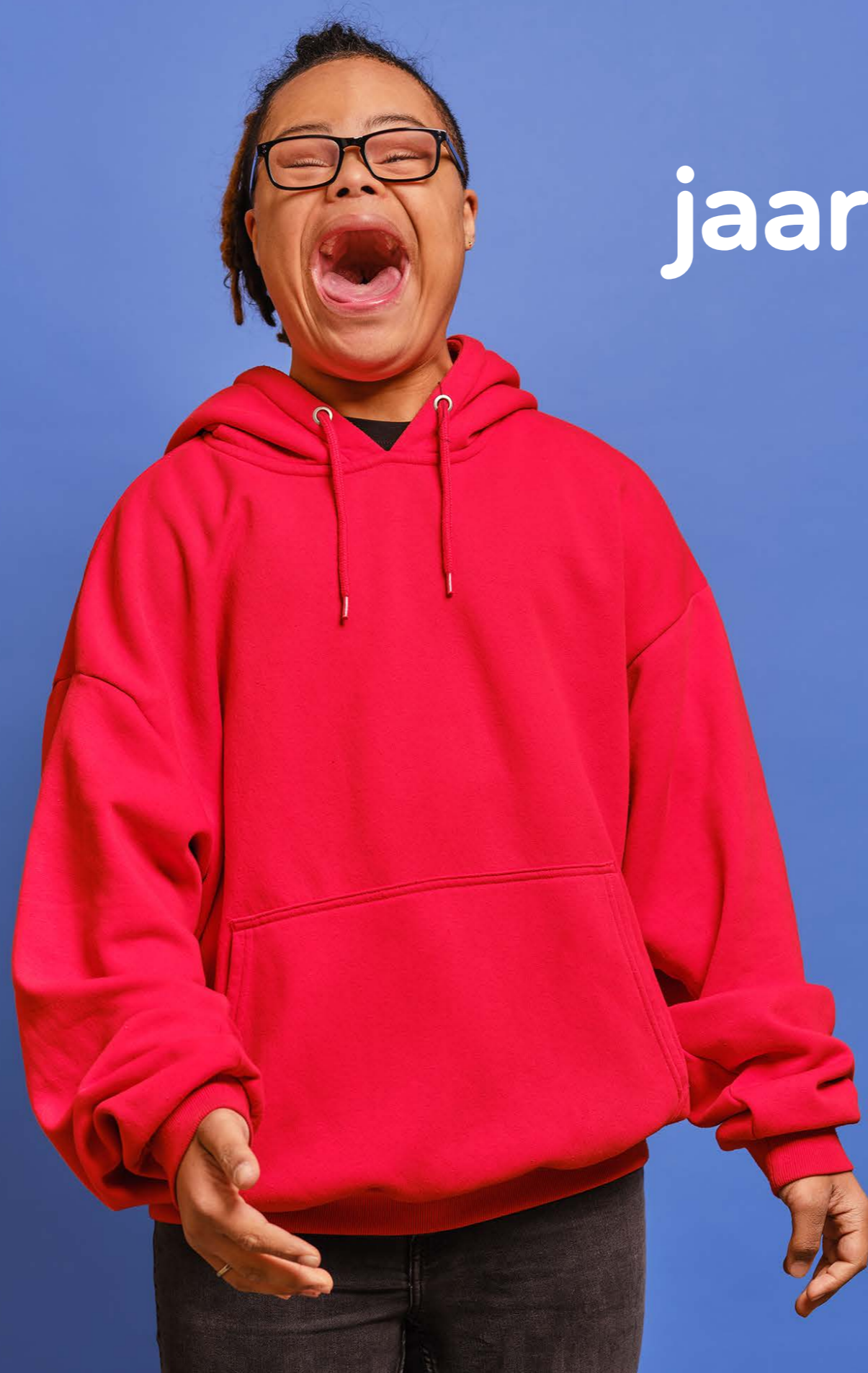
- Het beheer van het eigen vermogen besteden we uit aan een professionele vermogensbeheerder (IBS Asset Management). Daarbij hebben we afspraken vastgelegd over de spreiding van de beleggingen.
- Ons beleggingsbeleid evalueren we jaarlijks, zowel intern als met de externe vermogensbeheerder. Indien nodig wijzigen we ons beleggingsbeleid.
- De korte- en middellange termijnmiddelen houden we deels op een bankrekening en deels op een spaarrekening aan. Daardoor hebben we voldoende flexibiliteit.
- We kiezen voor een defensieve manier van beleggen. Er wordt geïnvesteerd in obligaties, en slechts een klein deel wordt belegd in zakelijke waarden (aandelen). Hiervoor geldt dat er een bandbreedte wordt gehanteerd tussen de 27% en 33%. Het aandelenbelang bestaat uit duurzame ondernemingen met een solide balans en met een duurzaam competitief voordeel. De kosten van individuele aandelen zijn lager dan bij aandelenfondsen. En op deze manier is de gewenste duurzaamheid volledig te waarborgen. Het grootste deel van de portefeuille is belegd in obligatieleningen en -fondsen met een hoge kredietwaardigheid (investment grade).

Het jaar 2023 verliep overwegend positief. In het derde kwartaal stagneerden de rendementen enigszins waarna in het vierde kwartaal de weg omhoog werd vervolgd. Het beleid van de centrale banken domineerde de financiële markten. Het onder controle krijgen van inflatie en de soft landing van de wereldwijde economie waren daarbij centrale thema's. De ECB ging in 2023 verder met het verkrappen van haar monetair beleid om de inflatie terug te dringen. Dit leidde tot zes renteverhogingen en een rentestand van 4,0% aan het eind van het jaar. Toch daalde de 10-jaars rente in de Eurozone van +2,4% naar +2,0%. De MLDS heeft het jaar 2023 afgesloten met een positief nettoresultaat van € 520.050. Oftewel 12,6% ten opzichte van de benchmark van 10,5%.

	Begroot 2024
Baten	
Baten van particulieren	6.211.000
Baten van bedrijven	187.500
Baten van loterijorganisaties	2.000.000
Baten andere organisaties zonder winststreven	325.500
Som van de geworven baten	8.724.000
Lasten	
Besteed aan doelstellingen	
Wetenschappelijk Onderzoek	2.522.163
Voorlichting	4.056.951
	6.579.114
Wervingskosten	1.640.192
Kosten beheer en administratie	802.324
Som van de lasten	9.021.630
Saldo voor financiële baten en lasten	-297.630
Saldo financiële baten en lasten	-72.220
Saldo van baten en lasten	-369.850

De begroting 2024 is in december goedgekeurd door de RvT. Deze begroting sluit af met een tekort van € 370.000. Een tekort, omdat een deel van de bestemmingsreserve zal worden ingezet in 2024. Met andere woorden, een deel van de doelbesteding zal uit de bestemmingsreserve worden gefinancierd.

In 2024 wordt uitvoering gegeven aan de verdere implementatie van onze meerjarenstrategie 2021-2024. In maart wordt gestart met de ontwikkeling van de strategie voor 2025-2030. Daarnaast ligt de focus op toekomstbestendige inkomstengroei. Hiervoor is een breed programma op fondsenwerving, op alle disciplines belangrijk.

jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

In €	Referentie	2023	2022
Activa			
Immateriële vaste activa	1	162.699	252.122
Materiële vaste activa	2	100.829	97.188
Financiële vaste activa	3	248.297	228.251
Vlottende activa			
- Vorderingen en overlopende activa	4	3.027.488	2.833.562
- Effecten	5	4.615.053	4.075.597
- Liquide middelen	6	3.913.849	4.910.851 *
Totaal activa		12.068.215	12.397.571
Passiva			
Reserves en fondsen			
- Continuïteitsreserve	7	3.330.000	2.500.000
- Bestemmingsreserves	8	1.608.605	1.612.921
- Overige reserve	9	200.000	0
Langlopende schulden	10	2.520.100	2.360.679
Kortlopende schulden	11	4.409.510	5.923.971
Totaal passiva		12.068.215	12.397.571

* Zie de toelichting bij de vergelijking met voorgaand jaar onder hoofdstuk Algemene toelichting en Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Staat van baten en lasten over 2023

In €	Referentie	2023	Begroting 2023	2022
Baten				
- Baten van particulieren		5.745.199	5.521.000	6.051.645
- Baten van bedrijven		105.791	150.000	284.331
- Baten van loterijorganisaties		2.125.609	2.000.000	2.145.124
- Baten andere organisaties zonder winststreven		808.837	329.000	279.000
Som van de geworven baten	12	8.785.436	8.000.000	8.760.100
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten e/o diensten		-	-	-
Overige baten		-	-	-
Som van de baten		8.785.436	8.000.000	8.760.100
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
- Wetenschappelijk Onderzoek		2.914.061	2.331.956	2.620.588
- Voorlichting		2.836.769	3.490.486	3.422.469
- Zorg		488.265	-	315.396
	13	6.239.095	5.822.443	6.358.454
Wervingskosten	14	1.328.931	1.428.937	1.364.908
Kosten beheer en administratie	15	671.024	661.020	625.414
Som van de lasten		8.239.051	7.912.400	8.348.775
Saldo voor financiële baten en lasten		546.386	87.600	411.325
Saldo financiële baten en lasten	16	479.298	-87.600	-1.018.770
Saldo van baten en lasten		1.025.684	-	-607.445

Bestemming saldo baten en lasten

In €	2023	2022
Mutatie continuïteitsreserve	830.000	0
Mutatie Bestemmingsreserve projecten	-790.488	-607.445
Mutatie Reserve ongerealiseerde koersresultaten effecten	456.995	0
Mutatie Reserve INZET	287.719	0
Mutatie Reserve vruchtgebruik	41.458	0
Mutatie Overige reserve	200.000	0
Resultaat conform Staat van Baten en Lasten	1.025.684	-607.445

Kasstroomoverzicht 2023

In €	2023		2022	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		1.025.684		-607.445
Aanpassingen voor				
- afschrijvingen	118.636		107.331	
- impairment	14.954		47.326	
		133.590		154.657
Veranderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen	-193.926		-1.130.728	
- Mutatie effecten	-539.456		954.641 *	
- Kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	-1.514.461		96.063	
		-2.247.843		-80.024
Langlopende subsidieverplichtingen		159.421		-652.271
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-929.148		-1.185.082
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen (im)materiële vaste activa	-32.854		-111.116	
Investeringen financiële vaste activa	-35.000		-105.000	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-67.854		-216.116
Mutatie geldmiddelen		-997.002		-1.401.198
Stand geldmiddelen per 1 januari		4.910.851		6.312.049 *
Stand geldmiddelen per 31 december		3.913.849		4.910.851 *
Mutatie geldmiddelen		-997.002		-1.401.198

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

* Zie de toelichting bij de vergelijking met voorgaand jaar onder hoofdstuk Algemene toelichting en Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Algemene toelichting en Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De Maag Lever Darm Stichting is een onafhankelijke stichting, die gevestigd is op het Stationsplein 123, 3818 LE te Amersfoort. De stichting wil maag-, darm- en leverziekten voorkomen en (doen) bestrijden en daarbij de kwaliteit van leven van patiënten verbeteren. De rol die de Maag Lever Darm Stichting hierbij als geen ander inneemt is die van voorlichter, kennisbron en facilitator van wetenschappelijk onderzoek en zorg. Om haar missie te realiseren, werft de Maag Lever Darm Stichting fondsen en werkt zij intensief samen met vrijwilligers, patiëntenorganisaties, zorgprofessionals, onderzoekers, overheden en bedrijfsleven.

De Maag Lever Darm Stichting staat geregistreerd onder nummer 41010169 bij de Kamer van Koophandel.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Als kortlopende vorderingen respectievelijk schulden zijn de bedragen verantwoord die in het eerstvolgende boekjaar zullen worden ontvangen respectievelijk betaald. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderinggrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Continuïteit

De jaarrekening is gebaseerd op continuïteitsveronderstelling, die gebaseerd is op een aantal aspecten. De verwachte inkomsten en bestedingen in 2024, alsmede de liquiditeitsverwachting over 2024 zijn positief en laten geen knelpunten zien. De omvang van de continuïteitsreserve, de beschikbare liquide middelen op balansdatum en een stabiel donateursbestand zijn toereikend om risico's en tegenvallende inkomsten op te vangen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar. De cijfers over 2022 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. Het betreft de volgende rubrieken:

- › Effecten en liquide middelen: De liquide middelen als onderdeel van de beleggingsportefeuille zijn conform de regelgeving onder de liquide middelen opgenomen.

Boekjaar

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Groepsmaatschappijen

Stichting Belangen MDL-Patiënten betreft een groepsmaatschappij en heeft dezelfde Raad van Toezicht als de Maag Lever Darm Stichting. Echter, deze stichting blijft buiten de consolidatie, aangezien die van te verwaarlozen betekenis is voor het geheel. Er is een afzonderlijke jaarrekening beschikbaar.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de Maag Lever Darm Stichting zich

verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het noodzakelijk is voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

In 2023 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden ten aanzien van de afslagpercentages voor de waardering van de nalatenschappen. Een 'backtest' op de waardering van de nalatenschappen leerde dat de gehanteerde afslagpercentages naar beneden moesten worden bijgesteld.

Grondslagen voor waardering

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. Het volgende afschrijvingspercentage van de verkrijgingsprijs wordt gehanteerd:

- › Software 33,3%

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingswaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. De volgende afschrijvingspercentages van de aanschafwaarde worden gehanteerd:

- › Verbouwingen 10%
- › Kantoorinventaris 20%
- › Automatisering 33,3%

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de staat van baten en lasten. Participaties waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat worden in aanmerking genomen de in het verslagjaar ontvangen resultaatuitkeringen. In geval van een structurele waardevermindering zal de afwaardering van de participatie worden verantwoord, waarbij de afwaardering ten laste van de financiële baten en lasten wordt gebracht.

Bijzondere waardevermindering vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien er geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Het bedrag van de teruggenomen bijzondere waardevermindering wordt ten gunste van het resultaat gebracht.

Effecten

Aandelen, alternatieven en obligaties worden tegen reële waarde (beurskoers) gewaardeerd. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder de opbrengst beleggingen in de staat van baten en lasten. Transactiekosten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt. De effecten staan ter vrije beschikking van de stichting. De eventueel in de effectenportefeuille aanwezige vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de slotkoers van het boekjaar. Er wordt een reserve aangehouden ter grootte van de ongerealiseerde waardevermeerdering van de effecten.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De voorzieningen worden bepaald op basis van een individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen en worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Reserves en Fondsen

Op grond van Rj 650 wordt het eigen vermogen van de stichting aangeduid als reserves en fondsen.

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve wordt gebruik gemaakt van een risicoanalyse inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Bestemmingsreserves zijn de door het bestuur van de stichting voor een specifiek doel bestemde delen van de reserves waaraan (delen van) het resultaat kunnen worden toegevoegd en/of onttrokken.

Bestemmingsfondsen hebben betrekking op het deel van de reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven. In de toelichting op de balans worden de bedragen en de beperktere bestemming vermeld.

Projectverplichtingen

Projectverplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin de (meerjaren) toezegging door de Maag Lever Darm Stichting heeft plaatsgevonden, ongeacht het jaar waarin de feitelijke betaling van de projectverplichting plaatsvindt. In de jaarrekening worden de projectverplichtingen verantwoord in een langlopend deel (verwachte betaling > 1 jaar) en een kortlopend deel (verwachte betaling < 1 jaar).

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij de eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenen

De Maag Lever Darm Stichting heeft de pensioenregeling van haar medewerkers ondergebracht bij Centraal Beheer. Dit is een beschikbare premieregeling gebaseerd op middelloon. Het contract voorziet in een gegarandeerd rendement van 4%. Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden verplichte, contractuele of vrijwillige premies aan pensioenfondsen en/of verzekeringsmaatschappijen betaald door de Maag Lever Darm Stichting. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn.

Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Collecten

Opbrengsten uit collecten worden verantwoord in het jaar waarin de collecte is gehouden.

Nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verantwoord in het boekjaar van ontvangst.

De omvang van een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als op grond van het stadium waarin de afhandeling zich bevindt, een redelijke schatting van de hoogte van de nalatenschap kan worden gemaakt. Vervolgens wordt deze voor contante waarden vastgesteld op 100% en wordt onroerend goed gewaardeerd op € 1 tot het moment dat de WOZ- of taxatiewaarde bekend is. Zodra die bekend is, wordt het onroerend goed op 90% daarvan gewaardeerd. Het restant van de bate wordt verantwoord bij de financiële afwikkeling van de nalatenschap (ontvangst op de bankrekening).

Vruchtgebruik

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik

hebben, worden in de jaarrekening verwerkt. De waarderingsmethodiek die door de Maag Lever Darm Stichting wordt gehanteerd, is gestoeld op de berekening die de Belastingdienst hanteert voor de berekening van erf- en schenkbelasting. De vorderingen uit hoofde van deze waardering zijn opgenomen op de balans. De baten worden via de staat van baten en lasten verwerkt.

De baten uit vruchtgebruik worden toegevoegd aan de reserve vruchtgebruik. Dit omdat onduidelijk is wanneer de baten ten goede van de stichting komen. Deze reserve valt vrij bij beëindiging van het vruchtgebruik.

Aandeel in acties van derden

De bijdragen van loterijen worden verantwoord in het boekjaar waarop de loterijbaten betrekking hebben.

Uitvoeringskosten eigen organisatie

De uitvoeringskosten eigen organisatie zoals de kantoor-, huisvestings- en overige bedrijfskosten worden evenredig verdeeld op basis van de mate van belasting door de medewerkers.

Personeelsbeloningen

Algemeen

Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten, enz.) vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. Deze kosten zijn opgenomen in andere onderdelen van de staat van baten en lasten, te weten kosten besteed aan doelstellingen, wervingskosten en kosten beheer en administratie. Zie hiervoor ook de 'Verdeling kosten naar bestemming'.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

De Maag Lever Darm Stichting heeft haar pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder financiële vaste activa, vlottende activa, liquide middelen en schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De Maag Lever Darm Stichting kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest

zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de balans

Activa

1. Immateriële vaste activa

In €	Software
Stand per 1 januari 2023	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	389.650
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	137.528-
Boekwaarden	252.122
Mutaties	
Investerings	-
Afschrijvingen	89.423-
Saldo	89.423-
Stand per 31 december 2023	
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	389.650
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	226.951-
Boekwaarden	162.699
Afschrijvingspercentage	33,3%

2. Materiële vaste activa

In €	Verbouwingen	Kantoorinventaris	Automatisering	Totaal
Stand per 1 januari 2023				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	63.509	163.047	174.833	401.389
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	7.309-	157.794-	139.098-	304.201-
Boekwaarden	56.200	5.253	35.735	97.188
Mutaties				
Investeringen	4.689	3.289	24.876	32.854
Aanschafwaarde desinvesteringen	-	-	11.439-	11.439-
Afschrijvingen	6.808-	3.278-	19.127-	29.213-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	11.439	11.439
Saldo	2.119-	11	5.749	3.641
Stand per 31 december 2023				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	68.198	166.336	188.270	422.804
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	14.117-	161.072-	146.786-	321.975-
Boekwaarden	54.081	5.264	41.484	100.829
Afschrijvingspercentages	10,0%	20,0%	33,3%	

De materiële vaste activa bestaan volledig uit bedrijfsmiddelen die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen de investeringen opgenomen waarvoor in 2023 geldmiddelen zijn opgeofferd.

3. Financiële vaste activa

In €	2023	2022
Waarborgsommen en bankgaranties		
Stand per 1 januari	65.578	65.578
Stand per 31 december	65.578	65.578
Participatie Coöperatieve INZET U.A.		
Stand per 1 januari		
Cumulatieve investeringen	210.000	105.000
Cumulatieve impairment	47.327-	-
Boekwaarden	162.673	105.000
Mutaties		
Investering	35.000	105.000
Impairment	14.954-	47.327-
Saldo	20.046	57.673
Stand per 31 december		
Cumulatieve investeringen	245.000	210.000
Cumulatieve impairment	62.281-	47.327-
Boekwaarden	182.719	162.673
Totaal	248.297	228.251

Betreft een waarborgsom voor PostNL (€ 2.100) en een waarborgsom (€ 63.478) voor huurgedeelte kantoorpand Argonaut. De Maag Lever Darm Stichting is een participatie aangegaan als lid in de Coöperatieve INZET | U.A. In 2023 heeft een waardevermindering plaatsgevonden (impairment) voor het aandeel van de Maag Lever Darm Stichting in het resultaat van 2023. Zie ook de toelichting onder de Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

4. Vorderingen en overlopende activa

In €	2023	2022
Debiteuren	136.569	65.815
Vooruitbetaalde kosten	68.840	113.348
Nog te ontvangen bedragen loterijen	1.186.698	1.171.376
Nog te ontvangen bedragen nalatenschappen	1.578.211	1.386.855
Nog te ontvangen bedragen overig	57.170	96.168
Stand per 31 december	3.027.488	2.833.562

De Nalatenschappen kunnen een looptijd van langer dan een jaar hebben. Alle andere vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Een voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt niet nodig geacht.

5. Effecten

De beleggingen bestaan uit:

In €	2023	2022
Obligaties	3.245.722	2.874.144
Aandelen	1.369.331	1.201.453
Stand per 31 december	4.615.053	4.075.597 *

De effecten zijn onderdeel van de handelsportefeuille, zijn ter beurse genoteerd en staan ter vrije beschikking van de stichting.

6. Liquide middelen banken

In €	2023	2022
Rekening-courant	1.497.803	3.737.735
Bedrijfsspaarrekening	2.416.046	1.173.116
Stand per 31 december	3.913.849	4.910.851 *

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Passiva

7. Continuïteitsreserve

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	2.500.000	2.500.000
Mutatie resultaat	830.000	-
Stand per 31 december	3.330.000	2.500.000

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van de Maag Lever Darm Stichting veilig te stellen. De continuïteitsreserve is door de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht vastgesteld op € 3.330.000. De hoogte van de continuïteitsreserve is gebaseerd op de inschatting van potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's. Met deze reserve is de organisatie in staat de langlopende subsidieprogramma's te blijven uitvoeren.

* Zie de toelichting bij de vergelijking met voorgaand jaar onder hoofdstuk Algemene toelichting en Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

8. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve projecten

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	1.576.127	2.183.572
Mutatie resultaat	-790.488	-607.445
Stand per 31 december	785.639	1.576.127

De bestemmingsreserve projecten kan strategisch ingezet worden als zich een bijzondere kans voordoet waar de Maag Lever Darm Stichting in wil investeren. De reserve wordt gemuteerd met het exploitatieresultaat dat overblijft na aftrek van dotaties of onttrekkingen aan fondsen of reserves.

Reserve ongerealiseerde koersresultaten effecten

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie resultaat	456.995	0
Stand per 31 december	456.995	0

Voor positief ongerealiseerde koersresultaten op effecten per ultimo boekjaar wordt een reserve gevormd. Negatief ongerealiseerde koersresultaten worden ten laste gebracht van deze reserve voor zover er een saldo is.

Reserve INZET

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie resultaat	287.719	0
Stand per 31 december	287.719	0

De bestemmingsreserve INZET is gecreëerd om toekomstige waardedalingen van de Participatie Coöperatieve INZET I U.A. op te vangen. De hoogte van de reserve bestaat uit de waardering van de participatie per ultimo boekjaar en de toegezegde kapitaalinjectie van € 105.000.

Reserve vruchtgebruik

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	36.794	36.794
Mutatie resultaat	41.458	0
Stand per 31 december	78.252	36.794

De baten uit vruchtgebruik worden toegevoegd aan de reserve vruchtgebruik. Dit omdat onduidelijk is wanneer de baten daadwerkelijk ten gunste van de Maag Lever Darm Stichting komen. Deze reserve valt vrij bij beëindiging van het vruchtgebruik.

In €	2023	2022
Totaal bestemmingsreserves	1.608.605	1.612.921

9. Overige reserve

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie resultaat	200.000	0
Stand per 31 december	200.000	0

De overige reserve is gevormd om toekomstige exploitatieresultaten in op te vangen.

10. Langlopende schulden

Toegekende, nog niet uitgekeerde subsidieverplichtingen

In €	2023	2022
Stand per 1 januari	6.610.542	6.707.750
Af		
In het verslagjaar verrichte betalingen	-3.471.496	-1.912.592
Vrijval wegens afloop / niet doorgaan project	-172.565	-75.771
Bij		
In het verslagjaar toegezegde subsidies WO	2.468.475	1.886.155
In het verslagjaar toegezegde subsidies Zorg	0	0
In het verslagjaar toegezegde subsidies Patienten organisaties	15.000	5.000
Beschikbaar	5.449.956	6.610.542
Af		
Te betalen binnen 1 (één) jaar	-2.929.856	-4.249.863
Stand per 31 december	2.520.100	2.360.679

Subsidieverplichtingen

Subsidies worden toegekend aan projecten die in beginsel langer dan één jaar duren. In het jaar van toekenning wordt de gehele verplichting ten laste van de exploitatie gebracht. Op balansdatum worden de verplichtingen gesplitst in korte termijn- en lange termijnschulden. Verplichtingen die maximaal één jaar na balansdatum verschuldigd zijn, worden als een korte termijnschuld opgenomen. Alle overige verplichtingen worden als een langlopende schuld verantwoord. De langlopende schulden hebben een looptijd variërend tussen de één en vier jaar.

11. Kortlopende schulden

In €	2023	2022
Subsidies projecten	2.929.856	4.249.863
Crediteuren	405.374	558.293
Deltaplan Alvleesklierkanker	133.057	82.259
Vooruit ontvangen projectgelden	354.262	419.687
Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen	93.302	158.886
Vakantiegeld verplichting	91.604	79.867
Vakantiedagen verplichting	115.855	102.776
Nog te betalen kosten overig	286.200	272.340
Totaal kortlopende schulden	4.409.510	5.923.971

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Loterijacties

Met de Stichting Loterijacties Volksgezondheid en de vereniging Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) is overeengekomen dat de volledige Lotto opbrengst wordt besteed aan het project Gezonde Generatie van de SGF.

Huurovereenkomst

De huurovereenkomst van onze huisvesting is aangegaan voor de resterende duur van 9 jaar. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd.

In €	
Looptijd < 1 jaar	114.338
Looptijd 1 tot 5 jaar	457.352
Looptijd > 5 jaar	485.937
Totaal	1.057.627

Huurincentive

De Maag Lever Darm Stichting is gehuisvest in het Huis voor de Gezondheid (HvdG) aan Stationsplein 123 te Amersfoort, samen met vier andere gezondheidsfondsen: Longfonds, Alzheimer Nederland, MIND en Diabetes Fonds. Stichting HvdG heeft als huurder van het pand een huurovereenkomst afgesloten en separaat overeenkomsten opgesteld met de afzonderlijke fondsen. Met ingang van 15 maart 2020 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten met de verhuurder aan het HvdG, met een looptijd tot 15 maart 2033. Het bestuur van de Stichting HvdG wordt gevormd door de bestuurders van de vijf fondsen.

De fondsen zijn in dit kader bij bestuursbesluit een verplichting aangegaan naar elkaar met betrekking tot een mogelijk financieel risico dat kan optreden bij een of meer van de fondsen als gevolg van onvoorziene financiële omstandigheden, waardoor aanleiding kan zijn om een deel van de gehuurde ruimte af te moeten stoten. Dit besluit is genomen ter vervanging van een in de huurovereenkomst op te nemen breakoptie. De maximaal gezamenlijke verplichting bedraagt € 565.000, waarvan het aandeel voor de Maag Lever Darm Stichting maximaal € 60.624 bedraagt. De fondsen kunnen slechts éénmalig aanspraak maken op een uitkering uit deze gezamenlijke verplichting, zijnde per 1 maart 2028. De hoogte van de betreffende uitkering zal naar rato van het aantal af te stoten vierkante meters worden vastgesteld en kan nimmer meer bedragen dan 50% van het bedrag dat overeenkomt met het sinds het sluiten van de nieuwe huurovereenkomsten geldende aantal vierkante meters. Een en ander is vastgelegd in een onderhavige overeenkomst tussen de fondsen.

Coöperatieve INZET I U.A.

De Maag Lever Darm Stichting is een samenwerking aangegaan met andere stichtingen/goede doelen en private ondernemingen met voor de Maag Lever Darm Stichting als doel impact te maken op de ontwikkeling van E-Health en Techno startup bedrijven, om op deze wijze de toegankelijkheid van de

gezondheidszorg voor patiënten te vereenvoudigen en te vergroten. Deze samenwerking is vormgegeven door een participatie te nemen in Coöperatieve INZET I U.A. Om het doel te bewerkstelligen heeft de MLDS de toezegging gedaan om in een tijdbestek van maximaal 10 jaar € 350.000 te verstrekken. Ultimo 2023 is voor € 245.000 verstrekt aan kapitaalinjecties in de participatie, waarmee de resterende verplichting € 105.000 bedraagt.

Niet verwerkte rechten

Nalatenschappen

Per einde boekjaar is er een fidei-commis de residu op vijf nalatenschappen. Deze nalatenschappen zijn op nihil gewaardeerd. Het genot van deze vruchten wordt in het jaar van ontvangst tot de baten gerekend en verantwoord onder de post legaten en erfstellingen.

Toelichting op de Staat van baten en lasten

12. Toelichting op de geworven baten conform RJ650

In €	Baten van particulieren	Baten van bedrijven	Baten van loterij-organisaties	Baten andere organisaties zonder winststreven	Totaal 2023	Begroting 2023	Totaal 2022
Collecte	471.184	-	-	-	471.184	550.000	504.297
Donaties en giften	3.240.293	21.140	-	237.281	3.498.714	3.839.550	3.828.650
Bijdrage partnerships	-	83.000	-	-	83.000	200.000	51.500
Nalatenschappen	1.454.509	-	-	-	1.454.509	700.000	1.580.004
FON Deltaplan Alveesklierkanker	297.472	1.651	-	479.000	778.123	279.000	484.672
Particuliere acties en evenementen	281.742	-	-	-	281.742	431.450	165.853
Acties van derden	-	-	2.125.609	-	2.125.609	2.000.000	2.145.124
Vermogensfondsen	-	-	-	92.556	92.556	-	-
Totaal 2023	5.745.199	105.791	2.125.609	808.837	8.785.436	8.000.000	8.760.100
Begroting 2023	5.521.000	150.000	2.000.000	329.000	8.000.000		
Totaal 2022	6.051.645	284.331	2.145.124	279.000	8.760.100		

Collecte

Als gevolg van beperkte capaciteit bij de wervingsbureau's zijn er minder coördinatoren en collectanten geworven dan nodig. Dit had als gevolg dat er een lagere opbrengst dan begroot is gerealiseerd. Uiteindelijk hebben circa 5.000 collectanten gecollecteerd. De gemiddelde opbrengst per collectebus is verhoogd naar € 81 ten opzichte van € 75 in 2022.

Donaties en giften

Door gebrek aan interne capaciteit in 2023 heeft de focus minder gelegen op het werven van nieuwe donateurs. Dit heeft als direct gevolg tot een afname van nieuwe donateurs geleid. Wat weer zijn doorwerking heeft gehad in alle mailings- en online giftverzoeken. Met uiteindelijk gevolg een afname van inkomsten uit giften.

Bijdrage partnerships

Partnerships met partijen hebben bijgedragen aan de realisatie van het GEEF om je buik onderzoek, het Buikbelang consortium en de Toiletalliantie.

Nalatenschappen

De opbrengsten uit nalatenschappen zijn onvoorspelbaar en derhalve lastig te begroten. In 2023 bedroegen de opbrengsten € 755.000 hoger dan begroot.

FON Deltaplan alvleesklierkanker

Dankzij de extra bijdrage van de Scheuten foundation en de inkomsten uit succesvolle acties en evenementen zijn de opbrengsten boven de begroting uitgekomen.

Particuliere acties en evenementen

In 2023 zagen we een verschuiving van opbrengsten uit evenementen naar acties. Het aantal acties lag in 2023 hoger (182) dan in 2022 (149). Bij het jaarlijkse wielerevenement, de Zuiderzee Klassieker, zagen we een terugloop van het aantal deelnemers met 25%. Er is echter in totaal meer geld opgehaald ten opzichte van 2022, namelijk € 102.760 (een stijging van 25%).

De actie '60 sprongen' is groots aangepakt met als resultaat een opbrengst van € 73.000.

Acties van derden

Hieronder worden de bijdragen van de Vriendenloterij, De Postcodeloterij en de Stichting Loterijacties Volksgezondheid (SLV) verantwoord. De Maag Lever Darm Stichting ontvangt deze bijdragen sinds 1996. De opbrengst uit de loterijen zijn € 20.000 lager dan de opbrengsten van 2022.

In €	2023	Begroting 2023	2022
VriendenLoterij geormerkte loten	693.493	660.000	654.139
Nationale Postcode Loterij ongeormerkt loten	900.000	900.000	900.000
Nationale Postcode Loterij extra bijdrage	60.425	-	90.314
Lotto	471.691	440.000	500.671
Totaal	2.125.609	2.000.000	2.145.124

In 2021 heeft de Nationale Postcode Loterij € 500.000 toegekend voor een extra bijdrage voor het project 'When Nature Calls'. In 2022 is er € 90.314 aan dit project besteed en in 2023 € 60.425. De rest van het toegekende bedrag staat nog op de balans en wordt gedurende de looptijd nog besteed.

Vermogensfondsen

In 2023 hebben we een aantal bedragen mogen ontvangen vanuit de Scheuten Foundation en de Stichting Piet Poortman fonds, deze bedragen zijn geormerkt voor het Deltaplan Alvleesklierkanker. Daarnaast hebben we een bedrag ontvangen van € 93.000 van Stichting Warm Nest.

13. Besteed aan doelstellingen

Algemeen

De directe bestedingen aan de doelstellingen zijn € 519.000 hoger dan begroot. Het percentage doelbesteding ten opzichte van de totale lasten bedraagt 75,7%. (2022: 76,2%). Het gemiddelde percentage over de afgelopen 3 jaar bedraagt 76,5%, ruim boven de norm van 70% die de erkenningsregeling van het CBF hanteert.

Doordat er in 2023 meer inkomsten waren dan begroot, hebben we ook meer uitgegeven aan onze doelstellingen. Er is een extra besteding geweest op het 'GEEF om je buik' onderzoek, en een extra (geormerkte) besteding op het gebied van alvleesklierkanker.

Wetenschappelijk onderzoek

In €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Directe kosten	2.314.045	1.683.000	1.843.976
Doorbelaste uitvoeringskosten	600.016	648.956	776.612
Totaal	2.914.061	2.331.956	2.620.588

Voorlichting

In €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Directe kosten	718.938	1.318.900	1.344.732
Doorbelaste kosten fondsenwerving t.b.v. voorlichting	523.706	601.176	624.167
Doorbelaste uitvoeringskosten	1.594.126	1.570.411	1.453.571
Totaal	2.836.769	3.490.486	3.422.469

Zorg

In €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Directe kosten	488.265	-	315.396

14. Wervingskosten

In €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Directe kosten	523.706	601.176	624.167
Acties derden	120.000	160.000	160.000
Doorbelaste uitvoeringskosten	685.226	667.762	580.741
Totaal	1.328.931	1.428.937	1.364.908

Om fondsen te verkrijgen zoekt de Maag Lever Darm Stichting contact met haar gevers door middel van mailingen, telemarketing, de website en haar collecte. Deze middelen worden niet alleen ingezet voor de 'geefvraag' maar zijn ook altijd zeer duidelijk voorlichtend van karakter. Met voorlichtingscampagnes en via sociale media verspreiden we kennis uit onderzoek naar onze doelgroepen, maar de campagnes hebben ook een fondsenwervend en voorlichtend karakter. Omdat de fondsenwervende activiteiten altijd een inhoudelijke boodschap hebben, wordt 50% van de gemaakte kosten ten laste gebracht van Voorlichting.

De wervingskosten zijn € 36.000 lager ten opzichte van 2022. De totale geworven baten zijn € 8.785.000.

In 2023 heeft de Maag Lever Darm Stichting een percentage kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten eigen fondsenwerving van 15,1% (2022: 15,5%).

15. Beheer en Administratie

Kosten Beheer en Administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de interne beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan fondsenwerving of de doelstelling. Naast de directe kosten wordt ook een deel van de uitvoeringskosten toegerekend aan Beheer en Administratie. De uitvoeringskosten worden op basis van een reële verdeelsleutel berekend. Deze kosten zijn in 2023 € 671.000 versus een begroting van € 661.000.

16. Saldo financiële baten en lasten

In €	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Dividend	40.456	-	76.829
Gerealiseerde beleggingsresultaten	43.329	-	245.665-
Ongerealiseerde beleggingsresultaten	456.995	-	719.210-
Rente op beleggingen	3.976	-	24.639-
Kosten van beleggingen	24.706-	22.600-	26.365-
Netto beleggingsresultaat	520.050	22.600-	939.050-
Impairment Participatie Coöperatie INZET	14.954-	-	47.327-
Ontvangen rente en overige inkomsten	16.847	-	34.954
Rente Belastingdienst	9.634-	-	-
Bankrente en kosten	33.011-	65.000-	67.347-
Saldo Financiële baten en lasten	479.298	-87.600	-1.018.770

Zie nadere toelichting op ons beleggingsbeleid op pagina 36.

Overige toelichtingen

Lastenverdeling 2023

Volgens de richtlijnen van het CBF moeten lasten toebedeeld worden aan werving baten, doelstelling en aan Beheer en Administratie. Onderstaand schema geeft deze verdeling weer. De directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend en zichtbaar gemaakt. De personeelskosten, huisvestingskosten, kantoorkosten en afschrijvingskosten zijn via een reële verdeelsleutel opgenomen:

Verdeling naar bestemming

Bestemming In €	Doelstelling			Wervingskosten		Beheer en administratie	Totaal 2023	Begroting 2023	Totaal 2022
	WO	Zorg	Voorlichting & communicatie	Eigen fond- senwerving	Acties derden				
Bestedingen									
Subsidies	2.314.045	488.265	-	-	-	-	2.802.310	1.683.000	2.159.372
Voorlichtingsactiviteiten	-	-	718.938	-	-	-	718.938	1.318.900	1.344.732
Fondsenwerving	-	-	523.706	523.706	120.000	-	1.167.412	1.362.351	1.408.333
Uitvoeringskosten									
Personeelskosten									
- salarissen	330.607	-	878.359	377.557	-	369.732	1.956.256	1.963.695	1.742.643
- sociale lasten	62.055	-	164.867	70.867	-	69.398	367.188	357.964	328.512
- pensioenen	20.864	-	55.432	23.827	-	23.333	123.456	106.121	92.978
- overige personeelskosten	52.908	-	140.567	60.422	-	59.170	313.067	238.853	636.791
Huisvestingskosten	42.985	-	114.203	49.090	-	48.072	254.350	239.073	210.098
Kantoor- en algemene kosten	90.597	-	240.698	103.462	-	101.318	536.075	642.443	425.316
Totale kosten	2.914.061	488.265	2.836.769	1.208.931	120.000	671.024	8.239.051	7.912.400	8.348.775

Toelichting berekeningswijze

In de specificatie 'Verdeling kosten naar bestemming' worden de kosten die de Maag Lever Darm Stichting maakt, verdeeld over doelstellingen, wervingskosten en beheer en administratie. De gemaakte kosten zijn in overeenstemming met de voorgeschreven indeling (conform Rj 650) verdeeld over de kostensoorten.

Hier zijn de directe kosten, waarvoor een factuur is ontvangen, direct ten laste van de betreffende kostensoort gebracht. De personeelskosten evenals de kosten voor huisvesting, kantoor- en algemene kosten worden verdeeld op basis van een verdeelsleutel gebaseerd op de bruto personeelslasten.

Bestedingspercentages 2023

Besteding aan doelstellingen

Het percentage van de totale baten wat aan onze doelstellingen is uitgegeven was in 2023 75,7% (76,2% in 2022), begroot was 73,6%. Het hogere bestedingspercentage komt doordat we in 2023 een extra subsidie hebben kunnen verstrekken.

Besteding aan wervingskosten

Het percentage aan wervingskosten geeft aan welk gedeelte van de totale baten is besteed aan het werven van onze inkomsten. Voor 2023 is dat percentage 15,1% ten opzichte van begroot 17,9%.

Besteding aan beheer en administratie

Dit zijn kosten die de Maag Lever Darm Stichting maakt voor de (interne) beheersing en administratievoering.

Het percentage aan beheer en administratie ten opzichte van de totale lasten bedraagt 8,1% ten opzichte van begroot 8,4%.

Toelichting Uitvoeringskosten

Het bureau van de Maag Lever Darm Stichting

De activiteiten van de Maag Lever Darm Stichting worden gecoördineerd

en uitgevoerd vanuit het bureau in Amersfoort. Op 31 december 2023 had de Maag Lever Darm Stichting 42 (2022: 41) medewerkers in dienst. Dit komt overeen met 33,1 fte's (2022: 31,8 fte's). Het gemiddeld aantal fte's in 2023 was 34,0 (2022: 31,2 fte's).

Er zijn geen werknemers werkzaam buiten Nederland (over 2023 en 2022: nihil).

Bezoldiging directeur-bestuurder

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Maag Lever Darm Stichting de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties.

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Nederlandse Maag Lever Darm Stichting vond plaats door De Raad van Toezicht. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 430 punten (functiegroep H) met een maximaal fulltime jaarinkomen van € 134.620.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 221.400 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden hieronder schematisch weergegeven:

Naam	B.M. Tool	L. Klabbers
Functie	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder
Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	40	40
Part-time percentage	100	100
Periode	01-01 / 31-10	7-10 / 31-12
Bezoldiging €		
Jaarinkomen:		
Brutoloon/salaris	87.396	20.728
Vakantiegeld	6.992	1.658
Vergoeding	-	-
Totaal	94.388	22.385
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-	10
Pensioenlasten werkgeversdeel	8.068	1.473
Totaal bezoldiging 2023	102.456	23.868
Bezoldiging 2022 B.M. Tool	117.861	
Bezoldiging 2022 M. van Oort	31.460	

De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie op vrijwillige basis en ontvangen hiervoor geen vergoeding.

Opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is, onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder, opgemaakt d.d. 22 mei 2024 ten kantore van de Maag Lever Darm Stichting op het Stationsplein 123 te Amersfoort.

Vaststelling en goedkeuring

De jaarrekening 2023 is door de Raad van Toezicht goedgekeurd in de vergadering van 22 mei 2024 en diezelfde dag vastgesteld door de directeur-bestuurder.

Ondertekening

Aldus opgemaakt en ondertekend door de directeur-bestuurder en leden van de Raad van Toezicht van de Maag Lever Darm Stichting.
Amersfoort, 22 mei 2024

Mw M.C.H. Croon
directeur-bestuurder

Mw V.M.S. Peulen
voorzitter Raad van Toezicht

Dhr prof. dr. A.J. Bredenoord
Vice voorzitter Raad van Toezicht

Dhr J.H. Renckens RA
lid Raad van Toezicht

Mw I.M.B. Hogenelst CFP
lid Raad van Toezicht

Mw dr. M.A.W.P. de Jong
lid Raad van Toezicht

Dhr mr. J.D. Edixhoven
Lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Overige Gegevens

De Maag Lever Darm Stichting kent geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming.

Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op pagina 63 t/m 64.

mazars

Watermanweg 80
Postbus 23123
3001 KC Rotterdam
T: 088 277 13 68
dion.plouvier@mazars.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Nederlandse Maag Lever Darm Stichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Nederlandse Maag Lever Darm Stichting te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Nederlandse Maag Lever Darm Stichting per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Nederlandse Maag Lever Darm Stichting zoals vereist de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Mazars N.V. statutair gevestigd te Rotterdam (KvK Rotterdam nr. 24389298)

mazars

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het voorwoord directeur-bestuurder en het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole en anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

mazars

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

3

mazars

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 24 mei 2024

Mazars N.V.

drs. D.D. Plouvier RA

4

maag
lever
darm
stich
ting